

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-harabos polt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELKÜLÖS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Vasárnap, december 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Az új fordulat.
- A képviselőház ülése.
- A honvédelmi miniszter Aradhoz.
- Poéta-jubileum. Irta: Lux Terka.
- Szent a béke.
- Ülés a waggonyárban.
- Két zászlószentelés.
- Epilógus a népkönyha-avatáshoz.
- Simili Mariskáról.
- A vachid és a kisajátítás.
- Az eltűnt Aixél báró.
- Előkészületek a sorozásra.
- Hol van a rabombán?
- Mi készül a tarsangban?
- Árvák karácsonya.
- Tanítók nagygyűlése.
- Templomszentelés Makón.
- Tárcsa: A hétről. Irta: Forgács. — Egy kis lélektan. Irta: Ifj. Hegedüs Sándor.
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus csodái. Irta: Lagerlöf Zelma.

Az új fordulat.

Arad, december 5.

A képviselőház mai ülésén létrejött végre a várva-várt meggyezés a kisebbség azon részével, a mely pártküzdelmében sem feledkeznek meg a haza jóvolta iránti kötelességekről. A klerikális reakció zsoldjában álló anarchistáknak természetesen nem igen tetszett a békés fordulat, a mit a császárra esküvő néppárti korifeus, *Rakovszky* eléggé elárult gunyos megjegyzéseivel, a melyekkel *Kossuth* Fe-

renc beszédét kísérte. A függetlenségi párt vezérét nem izgatta a gyanúsítás, a válasz egyetlen szava: „*Mohács*” bőven igazolta pártja békés irányzatának hazafias indokait és egyben belevilágított az obstrukciós gárda lelkiismeretlen és hazátlan nihilizmusába. Hisz épen az kellene ő nekik, *Mohács*, az elé akarják vinni a magyar parlamentet, hadd zülljön szerte a magyar nép és alkotmány - és jöjjön Rómából az osztrák abszolutizmussal karöltve a *lelkek rabsága*.

Most már magukra maradtak az alkotmányos rend elleni összeesküvésükben a jó urak; ha megkísérlenék is az obstrukció folytatását, csakhamar abba kellene hagyniok ama morális hitelvesztéssel, azzal a teljes erkölcsi csőddel szemben, melybe az obstrukció különösen a legutóbbi napokon volt szereplése által jutott.

Nincsen a közvéleménynek még a legutultabb irányu megnyilvánulásában sem többé talaja az obstrukciónak, bár meg kell engedni, hogy meglehetősen zavarosakká lettek a forgalmak ezen parlamenti fegyvernem jelentősége- és jogosságáról. Ugyanis sűrűn találkozhatunk egyes olyan — egyébként jóhiszemű — dilettans politikusokkal, kik az obstrukciót sajátkép normális állapotnak s annak alkalmazását az ellenzék egyedül hatályos fegyverének tekintik; hát elég soká

tartott, hogy ez a tévhit egyesek lelkébe meggyökerezék, s elég erősnek bizonyult a magyar állam szervezete, hogy a hosszantartó válság romboló hatását a felületes szemlélők észre ne vegyék.

De most már valóban legfőbb ideje volt, hogy a parlament ismét munkaképes-é legyen s a több mint egy év óta szünetelő törvényhozás az elzúllás végveszedelmébe került közállapotokat orvosolja. A milliók százaival kellene fölmérni, a mi kár a bevégezetlen, a bizonytalan a minden valószínűség szerint katasztrófára vezető közgazdasági helyzet folytán az országra anyagi tekintetben háramlik. Ellenben a magyar állam és nemzet konszolidációjának hátráltatása sőt visszafejlődésében esett kár egyenesen kiszámíthatatlan és az itt történt mulasztás *soha többé helyre nem hozható*.

Meg kell tehát szükségképen engednie az ellenzéknek, hogy a kormány és a többség az *alkotmányos építkezést* újból megkezdje és folytassa. Nem *megakadályoznia* kell ezt a hivatása magaslatán álló ellenzéknek, hanem *ellenőriznie és irányítania*.

A legsürgősebb teendők természetesen most már gyorsan intézendők el, mert a pártközi megállapodásoknak is elismert legfőbb célja, hogy a törvényes rend haladéktalanul helyre álljon. A mi a jelen s jövő évi háztartásnak törvényes keretbe

A hétről.

Ének a csodagyerekekről.

Volt, s hordozá babérait
A szinpadi sikereknek, —
Volt a világon valahol
Egy ifju csodagyermek.

A csoda névre nincs, ki szert
Ily könnyű módra tenne;
Hogy nincs, se volt, de lesz talán:
Az volt a csoda benne.

Nem várja a papája, de
A jövetébe bizik
Nap-napra tenger publikum
Félnyolctul este tízig.

Frivól ügy sok esik vele,
Míg ennyi ember várja,
Oly ifju, s már oly szemtelen:
Ez csoda bizonyára.

Ki, mielőtt megjelenne, már
A port így tudja vetni,
Az oly halandónak talán
Jobb meg sem is születni.

Mert még kormányelnök lehet
És az a sors jut arra:

Eleje áll *Rigó* Ferenc
S egy nap — visszazavarja.

Mert tulatesz nála, s tul teszen
Az ő csoda mivoltán
Az obstruktor csodagyerek,
Langyel, a csoda-Zoltán.

A semmittevés módjait
A hogyan kitalálja,
Az újkornak bizonynyal ez
A legnagyobb csodája.

S hogy tőle függjön: a magyar
Hogy boldog fog-e lenni,
Urak, ha ez nem csoda, hát
Akkor nem csoda semmi.

De elfelejtjük őt — egy új
Csodagyerekről halván:
Jön *Ermete*, *Novelli* jön,
Jön, jön a csoda-talján!

S nagy hire kell, hogy Zilahit
Áremelésre készítse,
Hisz dupla ántre nélkül ő
Nem volna nagy művész se.

Mert utolérhetetlen ő
A drámai erőben,
Akár *Gustavo Salvini*
S *Zaccani* egy időben.

Mind utolérhetlen vala,
— És ez az ügy morálja: —
Míg jött egy más, a ki utól-
Érhetlenebb volt ná'a.

S a rimelésbe, hogy utól
Ne érjen itt a reggel,
Bevégezem e lomha dalt
Egy új csodagyerekkel.

Ki nincs, de volt, s ha megleszen,
Az lesz a csoda benne,
És ő érte siránkozunk:
Ó bárcsak megjelenne!

És várja, várja, várja már
Három tucatnyi bába,
És mind azon töprenkedik:
Nem várnak-e hiába? . . .

Oly sok szó nem előzte még
Gyerekek születését,
A terminusa rég betelt, —
És mégis egyre késik.

Vaj lesz, — és torzszülött lesz-e,
Vagy anyja büszkesége,
A krízis csodagyermeké:
A parlamenti béke.

Forgács.

illesztésére, az ujoncjutalék megszavazására vonatkozik, az a szokásos parlamenti megvitatások haladékát immár meg nem tűri; de küszöbön állanak ama fontos törvényjavaslatok, melyek egy szabadelvű, vagy radikális irányú ellenzék közbelépését s a közszabadság és szociálpolitikai fejlődés érdekében kifejtendő akcióját ezen ellenzéknek hálás, de egyenesen hivatásával is járó kötelességévé teszik. És itt van azon momentum, mely a függetlenségieknek már csak pártszempontból is életkérdésévé teszi az obstrukció negatívójából kivergődniök és az ellenzék szerepkörével megférő pozitív munkára vállalkozniök. A míg a klerikálisokkal obstruálnak, addig mellettök másodrendbe kerülnek; úgy obstruálni, mint a nemzetközi jezuizmus kreaturái, ők nem tudnak; ellenben, ha a törvényhozás komoly munkájában kell az *egyéni szabadság, a magyar nemzeti kultúra, a közgazdasági függetlenség* nagy érdekeinek ápolásában a kormány és többség politikáját támogatni, vagy irányítani, vagy a maradiság miatt támadni, akkor igenis méltányolnia kell a közvéleménynek az ilyen hazafias és szabadelvű ellenzék munkáját és szükségképen megkülönböztetnie a klerikális reakció eszközeiképen szereplő fegyvertársaitól, az ellenzék többi fekete árnyalatu töredékeitől, a kiknek eddigi szövetsége épen nem vált a hazafiai és liberális függetlenségi pártnak becsületére.

A véderő javaslatban a militarizmus tultengésének megfékezése, s úgy itt, mint a népoktatás fejlesztésében a magyar nyelv jogainak kiterjesztése, a közgazdasági kiegyezésben az önálló magyar vámterület és kereskedelmi függetlenség kivívása, mind oly feladatok, melyek a függetlenségi pártnak rendkívül hálás szerepkört kínálnak.

E munkakör betöltésében szükségképen különböznek azoktól, kik a rombolás munkájára esküdtek és — bár külön táborban — egy célra, a haza javára fognak

törekedni azokkal, kiknek az alkotás juttott osztályrészük gyanánt.

A nemzet az obstrukció lidérenyomása alul felszabadul; újra hozzá kezd államalkotó és fentartó munkájához és ebben a hazafias ellenzéknek sem szabad már létérdekeinél fogva sem hiányoznia, mert — *tettben az élet!*

A kormány üdvözlése. *Temesvárról* táviratozák: Temesvármegye rendkívüli közgyűlése az új kormányt hivatalba lépése alkalmából egyhangú lelkesedéssel üdvözli. *Pepa* román lelkész hozzájárul a határozathoz, ha *Tisza* István miniszterelnök hiven a nemzetiségieknek tett ígértét beváltandja. A bucsuzó miniszterekhez a közgyűlés bucsufeliratot intéz. A közgyűlés elfogadta *Gabányi* főszolgabíró lemondását. Szeged város köriratát a nemzeti követelések ügyében, bizva a kormányban, egyszerűen tudomásul vették.

Röpirat Bánffy törekvéseiről. Egy számottevő röpirat jelent meg a napokban. Szerzője *Baranyai Béla* dr. pécsi kir. közjegyző, aki brosuráját *Az 1867. évi 12. törvénycikk és az új párt* címen adta ki. A füzetben igen érdekesen ki van fejtve, hogy a mostani enervált politikai pártok között mily nagy szükség van az új párt, báró *Bánffy Dezső* zászlóbotására. A röpirathoz maga *Bánffy* br. irt előszót, melyet így fejez be:

Ez az én törekvésem és a törekvésem igazolását látom abban, hogy e tüzet azt mutatja ki, hogy *Deák Ferenc* alkotása bölcs körültekintéssel épen azt hozta létre mint a célt, mi alkalmas arra, hogy a jelen és jövő nemzedéket reá építve létrehozzák a jogában független, gazdaságában önálló, nemzeti irányban fejlődésképes, erős, egységes magyar nemzeti államot.

Az államtitkár mandátuma. *Miskolc*-ról jelentik: A dédesi választókerületben gróf *Serényi* államtitkár ma ellenjelöltet kapott. *Hebrony* József sajoszentpéteri ügyvéd függetlenségi programmal lépett fel ellene. *Hebrony* a kerületben heves agitációt fejt ki, de *Serényi* államtitkár győzelme biztos. A választás december 9-én szordán lesz a borsodmegyei Dédes községben. Választási elnök: *Vass Imre*.

Egy kis lélektan.

Írta: Ifj. Hegedűs Sándor.

Gonda Lajos táviratot, kapott hogy egyetlen gyermeke Jaja, aki egy kapitány felesége volt, agyonlőtte magát. Az öreg altábornagyot úgy megtörte a távirat, mintha egy ház omlott volna rá s ő most romhalmaza alól vánszorogna elő. Azonnal pakolt és utazott gyermeke holttestéhez. Tépelőddé gondolatai egymást kergették, de nem volt képes még sejtteni sem, mi vihette rá gyermekét erre a lépésre. Ferjét szerette, szerelmi házasságot kötöttek. Ot meg, özvegy öreg apját, bálványozta. Az életet nagyon tudta élvezni, mindig jókedvű volt, mindig friss, mint akinek lelke teljesen szabad és nincs lenyűgözve semmiféle gonddal.

Az öreg Gonda a vasui fülkébe ülve tovább szötte tépelődéseit, hogy valamiképp magyarázza magának a rejtélyt, mely gyermekét az öngyilkosságra kényszerítette. Visszament Jaja gyermekkorára és végighajította képzelete előtt az elmúlt éveket, hisz ő nevelte Jaját és úgy nevelte, mint egy katonát. Kifejlesztette a gyermekben az önértéket, adott szava súlyának fontosságát, egyszóval olyan becsületet, melyet a katonatiszt maga előtt, mint egy eszményi becsületet elképzelt és Jaja csakugyan ilyen irányban ébredt öntudatra.

Az öreg Gonda a legboldogabb embernek tartotta magát, mint akinek sikerült így, rendszeres neveléssel, gyermekét saját eszméjét a becsületről kifejlesztetni. Mikor már közel járt a vonat Aradhoz s csak egy fél óra kellett még,

hogy gyermekéhez érjen, úgy érezte magában, mintha világgóság támadt volna lelkében és mindjobban és jobban kezdte érezni, hogy a homályban látni tud és azt hitte, hogy egész bizonyosan lett a történetekben: Jaját, meggyalázták. Igen, igen meggyalázták Jaját, az ő gyermekét, a büszke Jaját. De hol volt akkor Jaja férje? Hol volt az az ember? Tetszhalott volt, vagy pedig nem találta önmagát? Hol volt a gazember? Nem volt elég gyors? Hiszen nem gyáva!

Gonda oly izgatott volt, hogy majdnem leszakította kardbojtját, amint idegességében tépegette. A vonat ezalatt berobogott a pályaudvarra és megállt az állomás előtt. Az altábornagy sietve ment végig a perronon, egy bérkocsiba dobta magát és hajtatott a kaszárnyába. Leánya lakása a kaszárnyával szemben volt, de azért ő a kaszárnya előtt szállott ki kocsijából. Mikor átnézett a tulsó oldalra, hol lányának kis lakója volt, végtelen szomorúság töltötte el szívét. Az a lefüggönyözött kis ház olyan volt, mint egy lezárt szemű ember, akiből az élet elköltözött.

A kaszárnya ajtajánál a tiszték tisztelegtek az altábornagnak s amint kiszállt a kocsiból, mindjárt a legelsőől megkérdezte:

— Mi történt?

— Sok minden, uram, nagyon komplikált a dolog!

— Hol van a vőm?

— Ezelőtt félórával megsebesült és a kórházba vitték!

— Ki volt az ellenfele?

— Jancsó főhadnagy!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, december 5.

Délelőtt tíz óra. A folyosó nyüzsg. A ritka nagy ülések közül a legjelentősebbek egyikke a mai. Ülés előtt mindenkit az a kérdés érdekel: *Ugron*-ök és néppárt fogja-e és miként fogja folytatni az obstrukciót. Mert a *Kossuth*-pártból — és ez a hír tartja magát — senki sem készül vétetni a tegnapi párthatározat ellen.

Az ülés megnyitása előtt *Tisza* István miniszterelnök és *Kossuth* Ferenc hosszasan táncskoztak. A Ház előtt teendő nyilatkozatokat beszélték meg, melyekkel a függetlenségi párt értekezletének tegnapi megállapodását ratifikálják. Ezért késik az ülés megnyitása is. Háromnegyed tizenegy is elmulik, mikor *Perczel* elnök végre megnyitja az ülést, a mely lefolyt minden baj nélkül és már a béke jelenében.

Hogy az ülés megnyitása után mily érdekes nyilatkozatok történtek, arról külön cikkben emlékezünk meg. Alább adjuk az ülés többi részét, melynek folyamán már újból rákerülhetett a sor az *ujoncozás* javaslatra.

A képviselőház ülése december 5-én.

— Kezdeté d. e. 11 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső, megnyitja az ülést és felolvastatja a tegnapi jegyzőkönyvet, hitelesítés végett.

(A jegyzőkönyvet hitelesítik.)

Nyegre László olvassa a jegyzőkönyvet.

Ezalatt körültekinthetünk a teremben. Tele padosorok. Az *Ugron*-párt és a néppárt padjain vagy huszonketten ülnek. A jegyzőkönyv felolvasása általános zsvajban vész el. E közben jelenik meg a teremben *Kossuth* Ferenc. A pártja lelkes éljenzésbe tör, mire a néppárt gunyos kacagó-kart rendez *Rakovszky* vezetésével. *Just* Gyula rákiált *Rakovszkyra*:

— Vízet! Vízet!

A néppárt még kacag egy-két pillanatig, *Szatmári* Mór valamit feléjük kiált és aztán újra csöndes zsvajba olvad a Ház s *Nyegre* olvassa tovább a jegyzőkönyvet. Végre veget ért a jegyzőkönyv felolvasása.

Perczel Dezső elnök: Van-e valakinek észrevétele?

Senki sem jelentkezik szólásra.

Az altábornagy emlékezett a főhadnagy nevére, sőt azt is tudta, hogy *Jancsó* alig pár hónapja hogy megnősült. Egy román kereskedő leányát vette el, akiről annyit hallott, hogy nagyon szenvedélyes, sőt vadindulatu asszony. Aki egyszer leánykorában egyik kéréjének, mert az tovább is udvarolt, mint az első lefuvás, egy társaságban arcába vágta keztyűjét és kegyetlenül erős hangon, hogy mindenki hallhatta, csuffá tette udvarlóját, mert így rázta le magáról:

— Azt hiszem, most már világosan szóltam!

Az altábornagy átment a kaszárnyából pár tisztt kíséretében leánya ravatalához. Nyugalmat mindeztideig eléggé meg tudta őrizni, de amikor meglátta az ő kedves leánya holt testét, a könnyei előtörték s úgy érezte, mintha egész belseje szétszakadna, nem volt többé az az erős kéz, őnuralmu katona, hanem egyszerű polgármesterré változott át, aki egyetlen gyermekét nyárspolgárius módon siratja. Mikor végre erő tudott venni elérzékenyülésén, megcsókolta leánya kezét és megnézte a halántékán levő lösebet. Komoran hagyta el a szobát és az egyik tisztnek félhangon ezt mondta:

— A lövést biztos kézzel tette, mert a löcsatorna teljesen merőleges.

Aztán kíséretével elhagyta a halottas házat.

Az alezredes látta vendégül az altábornagyot és az egész estét ők ketten együtt töltötték el. Mihelyt magukra maradtak, a szerencsétlen apa megkérdezte házigazdáját, tud-e valamit a dologról. Az alezredes katonaállásba vágta magát és így válaszolt:

— Mindent, kegyelmes uram!

Perczel elnök: A jegyzőkönyvet tehát *hitelesítettnek* jelentem ki. (Nagy mozgás.)

Perczel ezután megteszi előterjesztéseit majd felolvassák az indítvány- és interpellációs könyvet.

Lovász Márton félkettőkor akar az interpellációkra térni, de a Ház hozzájárulásával **Perczel** kijelenti, hogy kettőkor kezdődjenek az interpellációk.

(A váltóór és az adó.)

Most következtek a parlamenti béke érdekében tett nyilatkozatok. Ezek elhangzása után a Ház áttér a napirendre.

Barabás Béla napirend előtt szót kér egy szegény vasuti ör érdekében, a ki egy súlyos alkotmányserzés áll'ozata. A nohrádmegyei Nagy-Szécsényben, dacára az ex-lexnek, adótarozásért a lefoglalt ingóságokat transzferálták.

Kiáltások (jobbról): Talán községi adótarozásról van szó, mert azt lehet!

Barabás: Azt majd a vizsgálat fogja kideríteni. Emondja aztán a szegény vasuti váltóór esetét. Ennek távollétében vitték el a holmiját. Még az ágyneműjét is elvitték s neki huszon-négy órai szolgálat után a kemény földön kell hálania, míg ágyneműjét a községi bíró és annak vendégei használják. A belügyi, pénzügyi és kereskedelemügyi miniszter figyelmébe ajánlja ezt az esetet. (Általános helyeslés.) Végül arra kéri a kormányt, hogy az ex-lex megszüntével bánjon méltányosan az adóátrátlékosokkal.

Tisza István gr. miniszterelnök: Rövidesen kijelenti, hogy ez ügyben a vizsgálatot megindítja s el fog járni benne. A mi az adóbehajtást illeti, azt a kormány a legméltányosabban fogja elintézni. (Általános helyeslés.)

(Ujncok beidézése.)

Kubik Béla: Napirend előtti felszólalás keretében eseteket mond el, hogy egyes hadköteleseket törvény ellenére beidéztek.

Nyiry honvédelmi miniszter: Kijelenti, hogy az ujoncozás meg nem kezdődhetik, míg a javaslat törvényerőre nem emelkedik. Ha tényleg történt beidezés: azt a közönség indokolatlan zaklatásának tartja ő is. Vagy félreértésből, vagy tulbuzgóságból, vagy misztifikálásból történhetett. Meg fogja indítani a vizsgálatot.

Ezután öt perc szünet volt.

(Az ujoncozási törvény.)

Szünet után a Ház rátért a napirendre: az ujoncozási törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására, mely eddig a jegyzőkönyvi viták, a napirend előtti felszólalások és szavazások miatt szünetelt.

— Nos, akkor csak mondjon el mindent, úgy a mint volt, mert mindent teljes világossággal akarok tudni, bárkit is érint a dolog.

— A hogy parancsolja!

A két katona szembeült egymással, s az alezredes elmondta a következő történetet:

— Három éve, hogy Jaja kisszony férjhez ment s a kapitány urral erre az állomásra került. A fiatal asszony egészen más természetű nő volt, mint a környékben vagy a társaságban forgó többi asszonyok. Sokkal eszesebb, sokkal öntudatosabb és sokkal erélyesebb. Mi úgy hívtuk magunk között: „az acél asszony”. Olyan határozott és oly szilárd lelkű, katona jellemű volt. Talán egyetlen hibája az volt, hogy eszesebb volt, mint a kapitány s e mellett jóval olvasottabb, lélektani dolgokban sokkal járatosabb s ennek az eredménye volt talán az, hogy a kapitány, hogy így fejezzem ki magamat, lelkileg elmaradt feleségétől. Eközben őt sokat jártak tiszteli multságokra, meg vacsoráztatni cigányzene mellett a vendéglőbe, mialatt a tisztikar kísérete szerakozásában Jaját, az ezred asszonyát. Így ismerkedtek össze Jaja és Jancsó főhadnagy, ki egy költői lelkű, idealista gondolkodású ember s úgy látszik Jaját ennek az eszményi körben élő embernek gondolatvilága ragadta meg annyira, hogy előbb csak kíváncsiságból, később igaz szerelemből közelített ehhez az emberhez. S a vége ennek a dolognak, ennek a lelki közlekedésnek az volt, hogy nem maradtak meg az eszményiségnél, hanem mint két izzó szénecsucs, mely a villamszikrát kipattantja, közeltek egymáshoz s önfeledten egymás karjaiba hulltak, izzó szerel-

Udvary Ferenc szólalt fel elsőnek, kijelentve, hogy nem fogadja el a javaslatot.

Perczel Dezső az idő előrehaladottsága miatt a vi'a folytatását hétfőre tűzte ki.

A napirend megállapítása után az ülés 3 órakor véget ért.

A honvédelmi miniszter Aradhoz.

(A sorozás kitűzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5

A sorozás dolgában egész sereg rendeletet küldött már a honvédelmi miniszterium a törvényhatóságokhoz. Most ismét egy rendelet érkezett, melynek érvényt szerezni csak akkor fognak, ha a képviselőház megszavazza az ujonclétszámot.

A rendelet, mely ma jött meg Aradvárosához, a következő:

Arad szab. kir. város közönségehez.

Körrendelet:

Hogy azon esetre, ha az 1908. évre kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által megszavaztatnék és törvényerőre emeltetnék, az ujoncozás azonnal foganatosítható legyen, a folyó évi november 5-ről 46,000 szám alatt kiadott körrendeletem kapcsán felhívom a törvényhatóságot, hogy az illetékes cs. és kir. hadkiegészítési kerületi és honvédkiegészítő-parancsnokságokkal egyetértőleg két utazási és működési tervet és pedig akként állapítson meg, hogy az 1908. évi fősorozás az egyik terv szerint a *folyó évi december 28-tól a jövő 1904. évi január 30-ig*, a másik terv szerint a *jövő 1904. január 4-től február 5-ig* terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható, illetve végrehajtható.

A rendelet következő részének a tartalma: Tekintettel arra, hogy a sorozás mindkét esetben rövid idő alatt hajtható végre, egy és ugyanazon időben több sorozó bizottság lesz kiküldendő. A tervek gyorsan készítenődök el s december 15-ig felküldendők. Ezután így folytatja a körrendelet:

Minthogy pedig dacára a folyó évi november 5-től kelt körrendeletemben foglalt azon

határozott kijelentésemnek, hogy az ujoncozás végrehajtásáról a kiállítandó ujoncoknak az országgyűlés által történt megajánlása után fogok csak intézkedni, mégis fordultak elő esetek, hogy egyes állításkötelesek, a folyó évi november 23-tól december 23-ig terbe vett sorozásra beidéztek, ami a képviselőházban is felszólalás tárgyát képezte, ezennel *újbl határozottan kijeintem és különösen hangsúlyozom*, hogy a sorozás tényleges végrehajtása iránt *csak az ujoncmegajánlási törvény megszavazása után fogok intézkedni*, miért is, ez iránti további rendelet kiadása előtt a hatóságok részéről *semmiféle ilyenmü intézkedés nem tehető*, ami a sorozás tényleges végrehajtására vonatkozik.

Budapest, 1908. évi december hé 1-én.

Nyiry.
honvédelmi miniszter.

Poéta-jubileum.

(Kiss József hatvan éves.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, december 5.

A múlt héten ünnepelte egy nagy poéta hatvanadik születése napját. **Kiss József** jubiléumát, minden láрма és fölösleges szószaporítás nélkül. Ha egy főhercegnő gyerekeknek ad életet, erről sokkal tovább és több szó esik az újságokban, sőt ha egy képviselő kitöri a lábát, vagy egy arisztokrata belehajt az árokba, erre több nyomdafesték használódik fel, mint ennek a nagy embernek az élete ünneplésére használódott el. Izlés szempontjából nem baj ez, okos embereket nem is bántja valami nagyon ez a szürke csönd, aki ismeri a sok hühó, a tulságos láрма értékét, amely mindössze így verődik össze: „Én kiabálok érte, de aztán te is kiabálj értem!” És kiabálnak egymásért.

Nem, ha a láрма elmaradt, ez nem fájhat a költőnek sem és tisztelőinek sem. Jó Isten, akár a nagy haranggal, akár a kis haranggal harangozzanak az embernek, mindenképen egyet jelent. És ezt különösen a hatvanadik esztendőnek reggelén érezheti legjobban az ember. Különösen ha az az ember: egy nagy poéta. Tudja Isten, én, aki egyike vagyok legelső tisztelőinek, sőt ennél is több, imádom ezt a kis

pisztolyait a nagy börtökbe és intézkedett, hogy minden holmiját elvigyék ebből a házból.

Ezalatt Jaja saját tulajdonát csomagolta. A kapitány rendkívül fel volt indulva s alig bírta fékezni dühét, hogy Jaját le ne szurja. Egész belseje forrott és kétségbeesésében kifakad Jaja ellen teljes keserőséggel.

— Tudj meg, nem azért kell elmened, amiért megcsaltál, amiért szerető tartottál és engem az egész világ előtt megaláztál, hanem azért, mert te egy becsületlen nő vagy.

Ezt a pár szót a kapitány Jaja elé állva mondta, teljes nyomatékkal, Jaja arcába vágva becsületlenségét.

Jaja, aki peddig meglehetősen nyugodtan, sőt agatikusán viselkedett, ekkor mintha eszméletre térítették volna, minden energiáját összeszedte, odafutott férje pisztolydobozához s a kapitány szolgálati fegyverével halántékán lötte magát. Egy perc sem kellett, vége volt.

Eddig van a történetem, uram, hogy a kapitány párbajt vívott azután, azt hiszem, az már mellékes dolog Jaja történetében...

Az alezredes felállt székéről, az altábornagy pedig letörölte könyveit és felállt, kihuzta atilláját és meglehetősen nyugodt hangon csak ennyit mondott:

— Értem és belátom! Ha Jaja, az én Jajám ilyen helyzetbe került, ő csak így fejezhette be becsületlen életét! Köszönöm, alezredes ur, ez az ügy — rendben van!

müktől tűzve. Meglehetősen ügyesek és diskrét voltak, mert senki sem tudott szerelmükről.

Minden jó lett volna, ha Jancsó főhadnagyot családja, — mert hiszen egyetlen gyermek volt — meg nem házasította volna. Itt kezdődik aztán mindkettőjük szerencsétlensége. Jancsó engedett családja pressziójának és feleségül vett egy gazdag román leányt. Ez a bojár nő rendkívül szenvedélyes, erőszakos nő és valósággal uralkodik az ábrándos természetű főhadnagyon. Jaja nem tudott belenyugodni a történetbe és továbbra is szerette a főhadnagyt. Az pedig nem volt elég erős arra, hogy képes lett volna szakítani Jajával.

Természetesen be kellett következni aztán annak, a mi pontosan be is következett, mint egy számtani művelet végeredménye. A bojár asszony rájött a szerelmi viszonyra s ekkor vad indulatát követve, átrohant mint egy sebzett fenevad a kapitányhoz, annak föltárta a helyzetet és erélyesen követelte a kapitánytól, hogy adja vissza az ő becsületét. Az ő becsületét, mert hisz Jaja azt rabolta el tőle akkor, midőn családi életét tönkretette és férjét elcsalta tőle, tőle a jogos, a törvényes hitvestől!

A kapitány megnyugtatta az asszonyt és megígérte neki, hogy visszaadja a becsületét. Rögton a kaszárnyába ment és két tiszttel provokáltatta a főhadnagyt. Mikor a kapitány ebből az újából hazatért, — otthon találta Jaját. Ridegen ráparancsolt, hogy hagyja el a hazát. Jaja belátta, hogy tovább nem élhet itt a kapitánnyal, ezért azonnal csomagoláshoz látott. A kapitány is pakolt. Berak a fegyvereit,

szürke emberkét egy néhány verséért, mégis itthon maradt a levél dobozomban az általa követelhető fehér lap. Minek ment volna el? Az embernek a postája nem olyan ember mint a szerkesztő, vagy a keresztapám, akinek hazug vagy nem hazug, de okvetlenül konvenciók izü levelemben, az emberi kor messze határáig prolongálható életet kívánok.

Az én költőm élete először is nincs időhöz, korhoz kötve, azután meg, nem szabad őt figyelmeztetnem, hogy tél van, hogy alkonyodik.

A költő iránti tiszteletünket másként kell kifejezni. Hogy hogyan, megtanítom én az aszszonyokat.

Mikor jön az ő z s utolsó virág is elhullatja szirmait, vörösré csipi a dér a lehullt leveleket, madár elröpült, a napnak sugara halványná, erőtlenné válik, egy-egy városnak aszszonyai szedik össze ilyenkor az üvegházak virágait s deputáció, drága pántlikák, mik nélkül, tegyék be a virágokat egy nagy kosárba s minden nagyképűsködő címezgetés-k nélkül küldjék el ezzel a megjegyzéssel: Hogy a költőnek mindig tavasz legyen . . .

Hogy ez a költő kicsike és nem daliás ember, hogy a haja szürkül és hogy hatvan esztendő, ezt sem nekünk, se neki nem szabad tudni. Csak hadd írja ő tovább borongós, édesbus szavát: „Mintha az ősz lombhervasztó uja, át se futott volna lelkeimen . . .”

Tudom is én, a költő énszerintem, dacára hogy az egész világra, mégsem a nyilvánosság embere. Aminthogy az ember csak magányában, az egyedüllét perceiben, az éjszaka csöndjében olvas verseket. Ő az én költőm, nem is ember. Ő se nem született, se meg nem hal, volt és lesz. Egy erős, hatalmas csoda, akinek a bánata hasonló az enyémhez, a fájdalma az én lelkemből szakadt s az álma, az én álmom. Csak hogy nélküle minderről nem tudnék. Csak homályos sejtésem van szóról a szavakról, az édes hangokról, melyek a fájdalommat könnyekké oldják fel, s arról az örömről, amely minden földi salaktól megtisztulva, dallamban száll fölfele, mint az áldozat tüze.

A Kiss József esztendőit nem kell megszámlálni, mint ahogy a gyümölcsfa virágát se számlálja meg senki. Minek az ő életébe vonalakot húzni, eddig voltál fiatal, most vagy érett s most leszesz: öreg. Ő volt, van és lesz. Az ő szelleme és mind a nagyok szelleme, maga az örök idő. Az idő, mely hatalmasabb és erősebb és életnél.

S ezek után engedtessek meg nekem, hogy letegyem a tollamat. Ezután a néhány sorom után, amelyben egy nagy postáról emlékeztem meg igen gyarlón és szegényesen, profanizáló lenne bármí egyebekről is megemlékezni.

TÁVIRATOK.

Báró Appel utóda.

Bécs, december 5. A „Fremdenblatt” szerint a nyugalomba menő Appel János tábornok, a 15. hadtest parancsnoka és a boszniai és hercegovinai országos kormány főnöke helyett báró Albori Jenő tábornok, a krakói 1. hadtest parancsnoka veszi át a boszniai és hercegovinai polgári és katonai ügyek vezetését. Hír szerint Albori utódjává a krakói 12. hadtest volt parancsnokát, Horsetzky Adolf tábornokot szemelték ki.

Pestis eset.

Konstantinápoly, december 5. Szmírnában egy 18 éves ács pestis-nyanus tünetek között megbetegedett és meghalt. Az egészségügyi tanács elhatározta, hogy a Szmírnából induló hajókat a kiinduló helyen és a megérkezés helyén orvosilag megvizsgálta.

Szent a béke.

Az obstrukció leszerelt.

(Nyilatkozatok a képviselőházban. — A parallel-ülések visszavonása. — Egy affér. — Mikor lép vissza Apponyi?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 5.

A képviselőház mai ülésén kölcsönös nyilatkozatokkal szentesítették a parlamenti békét. Erre az üdvös eredményre vezetett végre is a közös akció, melyet az áldatlan, a már szinte tűrhetetlen s az egész országot kínos zavarokba ejtő obstrukció leszerelésére a jobb érzelmű politikusok pártkülönbség nélkül megindítottak.

A harcolók csoportja megtört, elfogyott. Ugronék s a néppárt feni ugyan még a fogát és mód felett dühöng, emlegeti a harcot és mit sem akar tudni a leszerelésről, de ezt a kisdéd fekete csapatot már a következő hét biztosan el fogja morzsolni. Aztán pedig irmagja sem lesz az obstrukciónak.

A békepontok értelmében Tisza István gróf ma már bejelentette a parallel-ülések visszavonására vonatkozó indítványát. E fölött hétfőn fognak szavazni. Magától értetődik, hogy az indítványt egyhangulag elfogadják. Ez lesz a hosszú csatározások epilógusa, utána aztán megindul a rendes, a tisztességes parlamenti tanácskozás.

Onkéntelen felvetődik most az a kérdés, vajjon minő álláspontot foglalnak el Apponyiék, a kik tudvalevőleg a parallel-ülésekre vonatkozó indítvány benyújtása miatt léptek ki a szabadelvű pártból? Megszünnén az ok — a mennyiben az indítvány visszavonása ma az ülés végén megtörtént — megszűnt természetesen az okozat is. A disszidensek néhány tagja már mozog s olyanformán beszél, hogy illő lenne visszalépni a szabadelvű pártba. Megkérdezték Apponyit, mit szól hozzá? A vezér azzal felelt, hogy a *mag Tisza lesz a miniszterelnök, ő nem lép vissza*. No akkor Apponyi gróf jó ideig várhat. Ismerve azonban az ő határozatlan természetét, ki tudja, nem gondol-e mást már holnap, vagy holnapután?

Egyelőre tehát szent a béke s ez a fő. Apró csatározások lesznek, vagy lehetnek ugyan még, de ezentul már nagyon gyengén fog fujdogálni az obstrukció szellője.

A béke a parlamentben.

Olyan érdeklődésre ritkán volt még eset, aminő a képviselőház mai ülése iránt nyilvánult meg. Jóval az ülés előtt a képviselők nagy sokasága volt együtt a folyosókon és általánosan az a kérdés foglalkoztatott mindenkit, hogy:

— Mi lesz már most?

Abból a körülményből, hogy a Kossuth-párt tegnap esti értekezletén a nagy többség Kossuth Ferencnek az előterjesztését fogadta el, mely a békés kibontakozást célozza, biztató jelenséget látnak arra,

hogy az obstrukció most már csakugyan véget ér valahára és helyreáll a parlamenti rend és béke. Ugy vélik, hogy ha lesznek is, akik a harcot folytatni kívánják, de ezek nem lesznek elegenden arra, hogy az ellentállást sokáig bírják.

A közönség is óriási érdeklődést tanúsított az ülés iránt és a háznagyai hivatal már tegnap megrohanták jegyekért, úgy, hogy ma már semmiféle protekcióval se lehetett jegyhez jutni.

— Nagyon korán örültök még! — mondogatták ülés előtt az Ugron-pártiak és néppártiak, de bizony kissé csüggedt hangon. — Elegenden vagyunk arra, hogy folytassuk a harcot. . .

— Hát hiszen majd meglátjuk! — feleltek rá a kormánypártiak, a kik valóságos örömmámorban usznak, hogy a kibontakozás lehetősége végre határozott alakot kezd öltetni.

A legfeszültebb figyelemmel várja mindenki az ülés kezdetét. Lesik-várják, hogy mit mond majd Kossuth Ferenc, mit felel rá Tisza? Az Ugron-pártiak azt hirdetik, hogy ők a néppárttal együtt ma is folytatják a technikai obstrukciót és köröznek is iveket, hogy kellő számú aláírásokkal kérhessenek névszerint való szavazásokat. Kubik Béláról pedig híre terjed, hogy napirend előtt fel fog szólalni és már jelentkezett e célból az elnöknél. (Mint később kiderült, Kubik egészen más ügyben szólalt föl.)

E közben mult az idő. Perczel Dezső elnök megnyitotta az ülést és minden baj nélkül tullestek a jegyzőkönyv hitelesítésén. Semmi zaj, semmi technikai obstrukció. Ezt már jó jelnek vették. Azután megtörténtek a kölcsönös purparlék még pedig a következőkép:

Kossuth felszólal.

Perczel Dezső elnök jelenti, hogy napirend előtt Kossuth Ferenc, Barabás Béla és Kubik Béla kértek és kapnak szót.

Kossuth Ferenc: Pártja nevében szólal fel és itt a Ház előtt kijelenti, hogy mily feltételek alatt hajlandó pártja — nem leszerelni, (Ugy van! bátról.) hanem a küzdelem rendkívüli fegyvereirel letenni. Teszi ezt a Ház színe előtt, hogy e feltételek szórul-szóra meglegyenek a napióban és hogy ugyanott szórul-szóra meglegyen a miniszterelnök válasza. Felolvassa a függetlenségi pártnak tegnap éjjel hozott párt-határozatát. (Helyeslés a Kossuth párton) Folytatja aztán beszédét. Nem a béke olajágával jön ide, sőt ellenkezően, azzal az elhatározással, hogy tovább küzdjön, mint küzd minden 67-es kormány ellen a célokért, s e küzdelem örökké tart, míg az ország függetlensége ki nincs víva. Harmincöt éve küzd a függetlenségi párt s nem hagyta abba a harcot soha.

Rakovszky István (gunyosan közbekiált): Soha!

Nagy láрма az egész Házban. A néppárt gunyosan kiáltoz Kossuth felé, a Kossuth-párt tapsol vezérének, a jobboldal átkiált a néppárt felé:

— Vize! Rakovszkyra!

Kossuth Ferenc: Felháborodással utasítja vissza a néppárt célzásait. (Taps a jobb- és szélsőoldalán.) Az obstrukció — ugymond — parlamenti forradalom, s a nemzetet kockázatnak nem szabad kitenni, vagy legalább is az kell hozzá, hogy a nemzet hozzájáruljon előbb. Szóló pártja előtt felemerült a kérdés: van-e reménység a közel jövőben kivívni azt, amiért küzdenek? De megtörtént, hogy a többség oly irányban foglalt állást, melyet szóló örökre

helytelenit, de mely alkotmányos fogalmak szerint a többség állásfoglalása. Megtörtént továbbá, hogy a király hallgatva idegen tanácsosaira, bizonyos határozatokat nem fog ratifikálni soha. Ily körülmények közt megszünt annak lehetősége, hogy a kisebbség a maga akaratát a többséggel szemben érvényesítse. Ha pedig erőszakhoz nyulnak, akkor a többség is erőszakhoz nyulhat és megtörténhetik az, hogy olyan precedensek alkottatnak, melyeket az ország megsírat.

Szólo azt állítja, hogy az obstrukció eddig is nagy sikereket ért el és köszönetet mond ama képviselőtársainak (az Ugron-párt és a néppárt felé fordul), akik hazafias lelkesedéssel a sikerek kivívásában részt vettek és érdemeket szereztek. Felsorolja az obstrukció sikereit. Először is vissza kellett vonni az ujonclétszám felemelését. Tanulságul szolgál ez arra, hogy a nemzeti közvélemény akarata meg bírja akasztani a katonai túlkapásokat. Az a kormány, amely kijelentette, hogy a fölemelt létszámjavaslatot visszavonni nem lehet, az megbukott és megbukott egy második kormány is e kérdésben. Az osztrák miniszterelnök kénytelen volt beadni lemondását, a landwehrminiszter pedig lemondott, az Ausztriában már elfogadott javaslatot pedig félre kellett tenni.

Zboray Miklós: Nem értem, mi itt a vívmány!

Kossuth Ferenc: Csodálom, hogy valaki ezt nem érti. Rátér aztán arra, hogy a párt belátta, hogy ez idő szerint nem érheti el a küzdelem célját, gondolt arra, hogy erőt szerezzen, több erőt a jövő számára és a képviselőházat az igazi népképviselőhöz közelebb hozza, azért követelte a választási reformokat. Az elkövetett házszabálysértésnek hatályon kívül helyezésével megelégednek. És kijelentést követelnek arra nézve, hogy minden jog a nemzettől ered és az alkotmányos tényezők által érvényesítettik. Hangsúlyozza, hogy a pártnak katonai kérdésekben az önálló magyar hadsereg a végcélja. Nem akar kishitű lenni. Hirdeti tehát, hogy hisz a függetlenség bekövetkezésében. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Ez a hit azonban nem sodorja őket egy új Mohács felé. Az Isten óvja meg e hazát a veszélyektől. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

A miniszterelnök válaszol.

Tisza István gr. miniszterelnök: A felhozottakra kötelessége azonnal felelni. Mindenekelőtt kijelenti, hogy semmi kifogása az ellen, hogy a parallel-ülésekre vonatkozó házhatározat hatályon kívül helyeztessék. (Helyeslés.) Kijelenti továbbá, hogy mindazt, a mit a választási reformokra vonatkozóan mondott, természetesen fenn tartja és mielőbbi megvalósításukon rajta lesz. (Általános helyeslés.) Hangoztatta, hogy az adatgyűjtést e reformokra nyomban megindítja és mint jelezte, egy pártközi ankét elé fogja terjeszteni; ezt az ankétet mielőbb egybe fogja hívni. (Élénk általános helyeslés.) Harmadszor egy közjogi elvnek hangsúlyozását tartja az előtte felszólaló képviselő társa szükségesnek. Azt, hogy mint házhatározat jelentessék ki, hogy minden jognak, tehát a hadsereg vezérleti és vezényleti nyelve megállapítása jogának kutforrása a törvényhozásban megnyilvánuló nemzeti akarat.

Készséggel valja, hogy ezeket az elveket vallotta maga is mindig (zaj a néppártban) és semmi kifogása, hogy ez megfelelő formában házhatározattá legyen. Korona és nemzet akarata organikus összefüggésben van és egymást kiegészítik.

(Tetszés a jobb és a szélsőbaloldalon.) Reméli, hogy most már a Ház minden oldalán a normális parlamenti fegyverekkel fognak csak küzdeni. Igaza van Kossuth Ferencnek, a küzdelem most lesz csak igazán olyanná, mely a nemzet érdekében való: nem rombol, de épít és öregbíti azt a tiszteletet, melynek mindenkiben élnie kell alkotmányunk iránt. Bevallja, hogy az ultima rációtól idegenkedik és lelke mélyéből örülne, ha ezentul kölcsönös becsüléssel folytatnák a küzdelmet. (Hosszas lelkes taps és éljen a jobboldalon, helyeslé morajlás a szélsőbaloldalon.)

A béke ellen.

Az Ugron párt nevében történik a következő felszólalás.

Szederkényi Nándor: A magyar szolgálati nyelvért folytatja szólo pártja a küzdelmet. Nem követett el törvénysértést, mégis házszabály szegést követett el a kormány. Most forduló-pont érkezett el. A Kossuth Ferenc nyilatkozat után a szólo pártja mégis tovább folytatja a küzdelmet, mert bizik benne, hogy célt ér. Elismeri, hogy eddig is értek el sikereket, de ne hagyjuk a küzdelmet abba most, mikor a nemzet jogaiért folyik az. Mit a miniszterelnök a jogról és a nyelv jogáról mondott, az teljesen fölösleges volt és minek azt házhatározatban kimondani, a mi törvényben gyökerezik. Ők folytatni fogják a küzdelmet objektív tárgyalással és kedvező pillanatban minden erővel.

A néppárt részéről hangzik el a következő felszólalás.

Kaas Ivor br.: Azt hangoztatja, hogy jelentse ki a kormány, hogy a parallel-ülésekre vonatkozó határozattal megsértette a házszabályt. A küzdelem folytatását tartja szükségesnek s ennek okait hozza szóba beszédben kifejti.

Tisza és Rakovszky.

Tisza István gróf miniszterelnök alkalmat vesz, hogy az elhangzott egyéb nyilatkozatokra reflektáljon. Hangsúlyozza, hogy a mai kijelentéseket semmiféle paktizálás nem előzte meg, ellenben a függetlenségi párt vezetősége, hozzá fordult és ő nagy előzékenységgel fogadta a közeledést. És bármily pártból fordulnak hozzá ily céllal, a leguagyobb előzékenységgel áll rendelkezésére, akár provokálva találják magukat, akár nem. Neki az a célja, hogy a vélemények tisztázása által kielégítő szituációba jussunk. Hiába fenyegetőzik Kaas Ivor, szólo bizik Kaas hazafiasságában, hogy megfogja fékezni szenvedélyeit és belátja az ország érdekét, mely most azt követeli, hogy gyógyítsuk a sebeket, a miket ez a küzdelem ütött és dolgozva haladjunk a munkás jövőbe. (Tetszés a jobboldalon.)

Rakovszky István kér ezután szót a Ház engedelmével. A miniszterelnök felszólította az ellenzékét, hogy küzdjön tovább lojális fegyverekkel. Szólo kijelenti a maga elvtársai nevében, hogy illó lojális fegyverektől tartózkodni fog. Szólo sohasem helyeselte az obstrukciót. (Derültség.) Igenis, soha! Kevésnek tartja a sérelmes házhatározat hatályon kívül helyezését, tessék a sérelmességet beismerni. Tisza azért a magyarozatáért se tetszik neki, a mit a Háznak az ex-lexben való felszólalásának letőségéről adott. Azért nem kellett volna most abba hagyni a harcot. (Kiáltások balról: Hiszen nem maga kezdte!) Ha én kezdtem volna, nem is hagytam volna abba, — felel Rakovszky — és hangoztatja a további harc szükségességét.

Tisza István gróf nyomban feláll és felel Rakovszkynak. A miniszterelnök nem ismeri ki magát Rakovszky szavaiból. Hogy mit fog

csinálni, azt nem tudja. Egyrészt helyteleníti az obstrukciót, másrészt sir, hogy az abbamaradt. (Derültség.)

Rakovszky István: A hogy a miniszterelnök ő vele van, épp úgy van ő a miniszterelnökkel. Egyáltalában nem érti, hogy miképen vélekedik a Háznak ex-lexben való feloszlatásáról.

Erre öt percnyi szünet következett, mely után áttértek az ujoncjavaslat tárgyalására.

A parallel ülések visszavonása.

A kölcsönös nyilatkozatok elhangzása után még két napirend előtti felszólalás következett: a Barabásé majd a Kubik Béláé. Ezek azonban nem vonatkoztak a béke művére. Barabás az ex-lex állapot utáni adóbeszedés mikéntjére volt kíváncsi, Kubik pedig a honvédelmi minisztert faggatta az ujoncozás miatt.

Már az ujoncozási javaslat tárgyalására is szerencsésen visszatértek, a mikor felállott Perczel Dezső elnök és érdekes bejelentést tett.

Bejelentette, hogy a miniszterelnök indítványt adott be a párhuzamos ülések megszüntetésére vonatkozólag. (Ez az első jele annak, hogy a parlamenti tárgyalás immár a békés mederbe tért.)

Tisza István indítványa felett a hétfői ülés végén határoznak, még pedig vita nélkül, egyszerű szavazással. Hogy a szavazás sorsa mi lesz, előre megjósolható.

Az incidens.

Még el sem mulott az a kellemes hangulat, melyet az elnök e bejelentése okozott, már tovább folyt az előbbi nyilatkozatok bírálata, a mi egy meglehetősen éles incidenssel ért véget.

Tóth János személyes kérdésben szólalt fel s mint a függetlenségi párt elnöke megvédelmezte pártját Rakovszky támadásával szemben. A következetlenség vádját egyszerűen visszautasítja. Igazolja a maga konzekvens eljárását, ellenben kétszínűséggel vádolja a néppártot, a mely nyíltan ellenezte ugyan, de suttymban annál jobban szította az obstrukciót.

Trubinyi (közbeszól): Nem mindannyian!

Kaas (ingerülten): Onóktól nem tanulunk erkölcsöket, főképp Justh Gyulától nem.

Justh (haragosan felugrik): Mit akar ezzel? Miért? Tessék igazolni szavait. Addig én egy hazug rágalmazó. (Nagy mozgás.)

Kaas Ivor br.: Az egyházpolitika... (Zaj minden oldalról.)

Kovács Pál tiltakozik az ellen, mintha az egész néppárt obstruált volna. Csak egyesek obstruáltak.

Kaas Ivor br. személyes kérdésben emelkedik szólásra. Azt válaszolja Justh-nak, hogy ő tudtával soha életében nem hazudott.

Justh Gyula: A ki az én politikai erkölcsöm tisztaságát kétségbe vonja, azt mindaddig, míg állítását be nem bizonyítja, hazug rágalmazónak ta. tom.

Kaas Ivor br.: Én nem támadtam most, csak visszautasítással éltem és az egyházpolitikára hivatkoztam. Justh Gyula egyéni tisztességét semmiképp sem akartam érinteni.

Justh Gyula kijelenti, hogy Kaas Ivor br. egyéni becsületét ő sem vonta soha kétségbe és ha Kaas oly értelemben mondta szavait, a mint most magyarozta, akkor az ő (Justh) iménti közbeszólása is egészen tárgytalanná vált.

A hétfői ülés napirendjének megállapítása után ezzel az ülés véget ért.

A Házban mindenki azt hitte, hogy főnti kettős nyilatkozattal Justh és Kaas elintézték

az incidenst, azonban ülés után Kaas Ivor br. Szemere Miklós és Szentiványi Árpád által provokáltatta Jusch Gyulát.

A leszerelt obstrukció.

A függetlenségi Kossuth-párt tegnapi határozata végleg a béke javára billentette a politikai mérleg egyensúlyát. Nyomban a szavazás befejezte után nyolcz képviselő kijelentette, hogy aláveti magát a többség határozatának. Előre várható, hogy az obstrukció most már egyenkint, szépen megtérnek.

Huszonhatan voltak, a kikre Ugronék és a fekete reakció másik fele, a néppárt, máig számíthattak. Ma azonban ezeket kellemetlen meglepetés érte. A Kossuth-párti kisebbség tagjai ugyanis ma behatóan megbeszélték a helyzetet s e megbeszélésnek az az eredménye, hogy a kisebbség aláveti magát a párt tegnapi határozatának s tovább is benn marad a párt kötelékében.

A néppártban s az Ugron-töredékben ez a megállapodás nagy rökönnyedést kelte. Kapacitálni igyekeztek ugyan még egyeseket, a guny fegyvereit is előszedték az arzenálból, de sikertelenül.

Ma már kétség kívül tisztán áll a helyzet. A Kossuth-párt nem vesz többé részt a küzdelemben. Marad tehát 9 Ugron-párti, ehhez jön még mintegy 10 néppárti, esetleg 5—6 pártonkívüli ellenzéki, vagyis összesen 24—25-en vannak azok, a kik diskreditálva mennek a további küzdelembe.

Itt említjük meg, hogy Mukits Simon Fáy István ma levélben bejelentették a Kossuth-pártból való kilépésüket.

Apponyi és hívei.

A szabadelvű pártban ma este nagyon élénk volt az élet. A párttagok csaknem teljes számban megjelentek s éléken üdvözölték Tisza István grófot az elért sikerekért.

Hire járt, hogy a miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, a mai fordulat miatt azonban ez az út elmaradt.

Sokat beszéltek ma a pártban a kilépett Apponyiék felől. Annyi bizonyos, hogy a volt nemzeti pártiak közt nagyon vegyes érzelem uralkodik. Ok ugyanis a parallel ülések miatt léptek ki — a mint ők mondják — de mert ma a miniszterelnök ezt az indítványt visszavonta, a kilépés tulajdonképeni oka is megszűnt.

Szentiványi Árpád ma már egész nyíltan hangoztatta, hogy nincs semmi ok arra, hogy vissza ne lépjenek a szabadelvű pártba. Megkérdezte e tekintetben Apponyit. Apponyi így felelt:

— A míg Tisza lesz a miniszterelnök, addig én nem lépek vissza.

A „továbbharcolóknak.”

Az ellenzéken ma már tökéletes a csend és a fegyelem. Annyira tökéletes, hogy a volt harcosok közül többen már ma délután hazautaztak, a mint az csendes napok előtt történni szokott.

Holnap lesz még egy kis mozgalom Kecskeméten. Ott a harcosok maradékai Nessi Pál és Lengyel Zoltán vezetése alatt népgyűlésre készülnek az obstrukció ellen. Ez a mozgalom a mai körülmények közt nagyon kis jelentőségű és semmi néven nevezendő sikerrel nem bíztat.

Annyi bizonyos, hogy a tovább harcolók husz embert sem bírnak összetöb-

rozni s így névszerinti szavazásokat nem kérhetnek, a mivel tökéletesen ki van huzva a technikai ocstrukció méregfoga.

Főnt említettük, hogy a Kossuth-pártból eddig csak ketten jelentették be a kilépésüket: Mukits Simon és Fáy István. Hire jár, hogy ezeket is megkéri a párt tagjai a visszalépésre. Am ha nem lépnek is vissza, bizonyos, hogy ezek nem fognak csatlakozni a klerikális obstrukcióhoz.

A „továbbharcolóknak” most már csak abban reménykednek, hogy december 15-ig, vagyis a delegációk ülésének megkezdéseig, a meddig az országgyűlés tart, kihuzhatják valamiképp az obstrukciót. A külsőségek miatt kapaszkodnak ehhez, hogy elmondhassák: ime, mégis kihuztuk egész az év végéig az obstrukciót. A hogy azonban a dolgok alakulnak, ez a vékony reménységök nagyon hamar be fog fagyni.

A néppárt mai fellépése nagyon jó szolgálatot tett a függetlenségi pártnak.

Azok is, akik ki akartak lépni a függetlenségi pártból, most úgy határoztak, hogy a néppárt mai viselkedése után inkább bennmaradnak a pártjukban.

TANÜGY.

(—) Az aradi polgári fiúiskolában a karácsonyi magánvizsgálatok decembei hó 21. és 22-én tartatnak meg.

Két zászlószentelés.

(A tornászok és a gimnázisták.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

A jövő év folyamán két tekintélyes aradi testület kapja meg a minden egyetek díszét: a saját zászlót. A testületi szervezet legegyszerűbb és legmegkapóbb szimboluma a zászló és ezért büszkének az oly testületek, melyeknek régi zászlójuk van és szégyenkeznek az olyanok, a melyeknek nincs zászlajuk.

Az aradi főgimnázium és az aradi torna-egyesület az a két testület, mely a jövő évben zászlószentelést tart. A tornászok régi óhaja volt egy egyleti zászló az egyesület színeivel, mert jóra való sport-egyesületet zászló nélkül elképzelni alig lehet. A zászló olyan jelvénye a sport-egyleteknak, melyhez csak régi, kipróbált egyesületeknek van jussa. Ha a tornászok saját zászló alatt vonulnak fel a küzdő-térre, az már felgyőzelmet jelent.

Érthető tehát, hogy miért vágyódik az aradi torna-egyesület zászló után. Az aradi torna-egyletre különben a jövő esztendő nagy feladatot hárít: országos tornaversenyt rendez Aradon. Illő tehát, hogy ehhez a nagyszabású vállalkozáshoz már saját zászló alatt vonuljon fel.

A másik zászlóra, a főgimnáziuméra most nagyban folyik a gyűjtés. Lelkes diákcsoportok járják be az egyes hazákat és akár az új minorita templom berendezésére, oly nagy arányokban gyűjtik az intézeti zászló előállítás költségeire a pénzt. Azt akarják a diákok, hogy szép legyen a zászlójuk és drága.

Az iskolai év végén fogják a zászlót felszentelni egy nagyobb ünnepség keretében. A Fehér Kereszt nagytermében tartanak ez alkalomból egy hangversenyt, mely fényes ballal fog befejeződni. Már a hangversenyre folynak is az előkészületek.

A gimnáziumi ifjuság szintén régóta vágyik zászlóra. Ez az intézet a legrégebbi Aradon s nálánál sokkal fiatalabb tanintézeteknek

igy a polgári iskolának, kereskedelmi akadémiának és a reáliskolának régebbi idő óta van intézeti zászlója. Ugy gondolja a gimnázium tanuló ifjusága, hogy őket is megilleti már a zászló.

Epilógus a népkonyha-avatáshoz.

(Köszönet a közönségnek.)

Arad, december 5

Az aradi népkonyha elnöksége és az izr. nőegylet az alábbi nyilvános köszöneteket teszik közzé:

Mult hó 29-én ment végbe a végvári Neuman Dániel ur és neje szül. Fürst Mária urnő, az aradi izr. nőegylet elnökének nemeslelkű adományaképen felépült népkonyha ünnepélyes felavatása. Városunk előkelőségei, emberbaráti intézményünk nemeslelkű támogatói ezt a napot a testvéri egyetértés, az ember szeretet oly megkapó ünnepélyévé avatták, hogy valóban a mulasztás vádja illelhetne bennünket, hogy ha mindazok iránt, a kik ezen ritka szép ünnepély fényéhez hozzájárulni szívesek voltak, hálás köszönetünket le nem rónánk.

A benső köszönet és hálás elismerés szavát emeljük fel továbbá akkor, a midőn a thea-uzsonnának már ismertetett erkölcsi sikere mellett annak anyagi oldalát tekintetbe vesszük és látjuk, hogy közönségünk ezen az áldozatkészségben, a szűkölködők segélyezésében a sorsüldözöttek gyámolításában kimeríthetetlen nemes szívű emberbarátok, örömmel keresték fel a szeretet gyakorlására emelt új hajlékot, és letették ott az ember szeretet oltárára a könyörületeségnek, Istennek tetsző, jótékony adományát. Onként rótták le az áldozatot, át lévén hatva a cél magasztosságától, a mely a felebaráti szeretet létesítette intézmény megteremtésének vezérfonala volt.

A theánál felülfizetések címén a következő adományok folytak be: Vajda Lajos 28 korona, Seidner Bernát (Berzova) 20 korona, Tauber Hans, Mayer Dániel, Spitzer Ignác, Grimm A. József, Eles Armin, Ring Géza, Fürst Ödön (Budapest), Varjassy Lajos, végvári Neuman Adolf, N. N., Bácskay Béla, Kell Lipót dr., Singer Gyula, Bing Hugó, Kende Ferenc, Wadowszky Gusztávné, Seidner Rezső, dr. Grossmann Jakabné, Roth Bernátné 10—10 koronát, dr. Bach Sománé, Weinberger Jánosné 6—6 koronát, Assael József, Mairovitz Márton, Weil József, Kronigerné (Budapest) 5—5 koronát, Domán Sándor, dr. Mandl Vilma, Kohn József 4—4 koronát, Schwarcz Mártonné 3 koronát, dr. Keppich Jakabné 2 koronát, Ransburg Sándor, dr. Steinitzer Pál 1—1 koronát.

A theánál elért kiváló anyagi eredmény első sorban az ott közreműködött urasszonyok s urleányoknak köszönhető, miért is ezen háláérzetünknek a dus anyagi eredmény által istápoltak nevében is kifejezést adunk. Köszönetet mondunk továbbá az aradi légszuszuligatási részvénytársaság tek. igazgatóságának a díjmentesen szolgáltattott világlátásért, Grünzweig Adolf urnak az ott közreműködött zsinagógai énekkar vezetése körül kifejtett fáradozásaiért Szilágyi Gyula urnak az énekkar kíséretéért, végül az énekkar tagjainak az ünnepélyen való közreműködésükért. A rendező bizottság.

A népkonyha javára e héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak szívesek adakozni: dr. Apor Lipótné urnő 50 koronát, Bing Vilmos 20 koronát, Szabó Albertné urnő 15 koronát, özv. Steinitzerné, dr. Radó Károlyné, dr. Tenner Pál 10—10 koronát, Magyar Ferencné urnő 6 koronát, Lustig Adél (Milanó) 25 lirát, Vajda Lajosné urnő 4 zsák vöröshagymát, 3 zsák vrumplit, 1 zsák fokhagymát, Tenner Lajos 10 kgr. gyűjtött cukrot, Lukács Lajosné urnő 25 kgr. sábot, 10 kgr. sót, 10 kgr. darát, dr. Somogyi Gyuláné urnő 15 kgr. rizet, 10 kgr. sót, 5 kgr. darát, Freud Fülöpné urnő 3 tucat evőeszközt. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség.

A szegény leánykák részére Schwarcz Testvérek 6 meleg fejkendőt voltak szívesek adományozni, melyert fogadják hálás köszönetünket. Az izraelita jótékony nőegylet elnöksége.

E héten a népkonyhában a felügyelni szívesek lesznek dr. Tisch Mórné, Révész Adolfné és Herzl Bernátné urnők.

Ülés a waggongyárban.

(A mozdony-osztályt újra felépítik.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 5

Az aradi Weitzer János vasöntő- és waggongyár részvénytársaság igazgatósága ma délelőtt ülést tartott. Az ülést általános érdeklődéssel várták, miután tudnivaló volt, hogy ezen fognak határozni a múlt vasárnap leégett gyári osztályok felépítése és az azokban alkalmazott munkások sorsa fölött.

Az ülésen, a melyen Vásárhelyi Béla főrendiházi tag elnököt, az igazgatóság elhatározta, hogy a leégett mozdonyosztályt *újbol felépíteti és az építésbe a tűzkár likvidálása után haladéktalanul bekezd.* Együttal intézkedett a gépek gyors beszerzése és szállítása iránt, hogy az eddiginél nagyobb méretekben épülő mozdonyosztályban a munkák mielőbb megkezdhetők legyenek.

Nagy örömmel regisztráljuk e hirt, mely egyrészt városunk forgalmára fontos jelentőséggel bír és másrészt biztosítékot nyújt, hogy a gyárban alkalmazott munkások továbbra is állandó munkát nyernek. A gyár igazgatósága egyidejűleg intézkedett, hogy az ezen osztályban alkalmazva volt 187 munkás részére lehetőleg a többi osztályokban munka adásuk és csupán 66 munkás bocsájtassék el, mely utóbbiaknak azonban tizennégy napi bérnek megfelelő végkielégítés kifizetessék.

Tekintettel azon körülményre, hogy az épen maradt műhelyekben is kevés a munka, az igazgatóság a legjobb akarata mellett sem volt azon helyzetben, hogy a többi munkást is alkalmazhassa, első sorban azonban *családos* munkások vétettek tekintetbe és a lehetőség szerint *csak nőtlen* munkások bocsájtattak el, kik azonban az építkezés befejezte után a törtéendő munkás felvétel alkalmával első sorban lesznek tekintetbe véve.

Ezen kívül arról tárgyalt az igazgatósági ülés, hogy alapos reménye van a gyárnak, miszerint a *boszniai vashidakat ő fogja szállítani*, mely munkálattal már egy ízben meg volt bizva, de a melytől a *prágai* érdeklők különösen a *prágai kereskedelmi és iparkamara* beavatkozása folytán elesett, de nem végleg és melynek más formák alatti elayerésére most alapos kilátás van.

Mellesleg megjegyezzük, hogy a waggongyár részvényei a nagy tűz folytán változást nem szenvedtek; árfolyamuk a budapesti tőzsdén kétszázharminc és kétszáznegyven korona körül váltakozik.

A mai igazgatósági ülésen Vásárhelyi Béla főrendiházi tag elnöklésével: Bréda Viktor gróf, Schoeller Richard lovag, Neufeld Károly, Heinrich Sándor, Herzel Bernát és Maróczy Lajos voltak jelen.

EGYESULETI ELET.

(*) Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezetének törzsbetéteire nagy számmal folynak az aláírások. A szervező bizottság kéri mindazokat, a kiknél *aláírási iva* vannak, hogy azokat legkésőbb *e hó 10 én délig* Tedeschi Viktor elnökhöz, Hegyi Albert elnökhöz, vagy Faragó Rezső titkárhoz juttatni sziveskedjenek. A takaré- és hitelszövetkezetnek *vidékiek* is lehetnek tagjai, s ezek kényelmére a szövetkezet *cheque számlát nyit a postakarékpénztárak*

nál, úgy hogy a befizetési összegek minden költség nélkül lesznek beküldhetők. A takaré- és hitelszövetkezet alakuló közgyűlése valószínűleg *december 20 án* lesz, s a hitelszövetkezet pedig január elsején megkezdí működését.

(*) Az aradi kaszinó-egylet december hó 13-án, vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében (Salacz utca, Herold-ház) rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívtnak és megjelenni koretnek. A közgyűlés tárgyai: 1. A kiküldött szervező bizottság jelentése. 2. Az igazgatóság jelentése az 1902—1903. kaszinói évről. 3. Elnök, választmány, igazgatók és tisztikar választása. 4. Esetleges indítványok. Az aradi kaszinóegylet megbízásából kiküldött bizottság.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyletének elnöksége vasárnap d. u. 8 órakor saját házának hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagok ezuton is meghívja Rosmanith Albert elnök.

(*) Az aradi hivatalosok betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor tartja rendes havi választmányi ülést az egylet helyiségében.

(*) Az erzsébetvárosi testvériség agghonvédekot segélyző asztaltársaság vasárnap délután 5 órakor tartja havi értekezletét Kölmel József vendéglőjében.

Simli Mariskáról.

(Egy kalandos élet vége.)

Arad, december 5.

Szombati számunkban hosszasan megemlékeztünk egy nagyon kalandos és nagyon különös természetű leány haláláról. *Simli Mariska* az ugynevezett „reverendás kisasszony” ez, a ki több évvel ezelőtt Aradon is járt s mint mindenütt, nálunk is feltűnést keltett megjelenésével és különös viselkedésével.

Simli Mariskáról tizenöt év előtt kezdtek beszélni először a lapok. A tüneményesen szép 17 éves leány a székesfehérvári cisztercita főgimnázium magántanulója volt s az volt a szándéka, hogy valami uton-módon miniszteri engedelmet szerez érettségi vizsgára (akkor még eszébe se jutott seninek a nőket egyetemre bocsájtani) s aztán valamelyik külföldi főiskolában jogot fog halgatni. A székesfehérvári társaságban élénk érdeklődéssel foglalkoztak ez időben terveivel, sőt akadt galáns kalandjairól messze földön híres mágnás is, aki szives-örömmel akart a mecénás szerepére vállalkozni. A kisasszony azonban visszautasította.

Azt pedig, hogy ő az erősebb nemhez tartozik, egészen komolyan hitte és vallotta, s úgy élt, mint valami hitbizományos világi. Duhajkodó gavallérok társaságában, cigánynóta mellett virradt rá a hajnal. szenvedélyvel kártyázott a kalandjairól irigyelték a férfiak (*barátai* voltak), lovagolt, vadászott, karambolázott és becsületbeli ügyei is akadtak. A különös leány, aki a kisváros utcáin állandó feltűnést keltett papi ruhájával (karcsu alakjához fekete reverenda és sötét selyem öv simult, cilindert, pantalót, férfi lakkcipőt viselt s elefántcsontfogos ébenfabotot hordott magával), ekkor már az irodalom berkeibe is bebenézett s *Horváth* Böske, a főrangú társaságok névnapj és nász poétájának pártfogása mellett egyik-másik képes nyomtatványban meg is jelentek a szenvedélytől izzó szerelmes versei az ő *Tilla* jához (híres szép fehérmegei dzsentri-leány volt.)

Gazdag gőzmalomtulajdonos egyetlen gyermeke volt Simli Mariska s így egy ideig pénzzel is győzte hóbortjait, amíg az apja, akit szerencsétlen tőzde-spekulációkon kívül nagyon elkésértett az is, hogy a lányból „ország csodája” lett, főbe nem lőtte magát. Mikor magára

maradt a „kisasszony-gavallér”, felcsapott egészen irodalmárnak. Lapot alapított szülővárosában. „Világszemle” címmel, de ez a vállalkozása hamarosan kudarcra végződött. Erre áttette a szerkesztőséget Sárbogárdra s ott tizenhárom előfizető számára magyar, német, francia, olasz és angol nyelven szerkesztette a „Nők jogát”, de egy bál kalandja miatt, amikor kitancolta a kaszinó-teremből a regálebériő-kisasszonyt, nem volt itt tovább maradása. Sok hányattatás után megint a fővárosba került. Ismeretes figurája lett a budapesti utcának a papi csuhába öltözködött leány. Cilindert viselt s rendszeren egy csomó irást, könyvet cepelt a hóna alatt.

Lapokat szerkesztett s nyomorában szélhámoskodott. Ki is tiltották a fővárosból. A rendőrség elnézte volna a visszatérését, ha apró széihámoskodások tetejébe egy súlyosabb elbírálás alá eső ügybe nem keveredett volna. Azt cselekedte meg a már nem is igen fiatal csuhás kisasszony, hogy beleszeretett egy tizenhét esztendő báró urfiba, báró *Staudach* Alfronzba. Annak is megtetszett az excentrikus hölgy s annyira elvállalhatatlanok lettek, hogy amikor a fiu nagyanyja visszakövetelte az unokáját, a leány elrejtette a fiut és nem volt hajlandó kiadni semmi áron. A fiu szülői már nincsenek életben, tehát a nagyanyja a rendőrséghez fordult segítségért. Így jött haza az unoka és a rendőrség elé Simli Mariska. Tíz napi fogházra ítélték azért, mert engedelem nélkül visszament a fővárosba s miután leülte a büntetését, hazatoloncolták Székesfehérvárra. Ott élt haláláig. Tüdővésztes volt már évek óta s ebbe a betegségbe halt bele péntek éjjel a székesfehérvári közkházban.

A vashid és a kisajátítás.

(Az érdekeltek igényei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 5.

A tervezett vashid felépítése, mint ismeretes Zsigmondháza többrendbeli kisajátítás tesz szükségessé. Az érdekeltek legutóbbi tanácskoztak egy kiküldött bizottsággal, melynek *Löcs* Rezső tanácsnok az elnöke. A bizottság az érdekeltek igényeiről, valamint a maga javaslatáról jelentést készített, melynek tartalma a következő:

A tervvázlat és kimutatás szerint a létesítendő új hidnak zsigmondházi feljáromával kapcsolatos tervek két kategóriába oszlanak. Először olyanokra, melyek a szükséges területeknek elfoglalása által háromolnak a város közönségére, másodsor olyanokra, melyek az által támadnak, hogy a feljáró magas töltése egyes telkek tőszomszédságában huzódik, miáltal ezen telkek és a rajta lévő épületek értékükben szenvednek.

Az első csoportba tartozik azon 150 négyszögölnyi telek, mely *Herold* Alajos tulajdonát képezi, s melyért az épületekkel együtt 24.000 korona vételért követel, de hajlandó az egész 550 négyszögölnyi telket 36.000 koronáért átengedi. A bizottság az utóbbi megvételét javasolja.

Ezen csoportba soroztatik azon 160 négyszögölnyi terület, mely *Zsigmondháza község* tulajdona, s melyen jégverem és tekepálya van. A község négyszögölnenként 15 koronát a jégveremért 1000 koronát, a tekepályáért 200 koronát kér, amit a bizottság megadni javasol.

Ide tartozik végül *Zselénski* Róbert gróf tulajdonát képező 30 négyszögölnyi terület, melyért négyszögölnenként 15 koronát kér. A bizottság ezt elfogadásra ajánlja.

A második csoportba tartozik *Dengi* testvérek beépített telke, melyért 40.000 koronát követelnek, s a bizottság 32.000 koronát hoz javaslatba.

Ide tartozik a telke *Giesfeld* Klárának, ki egész ingatlanát 7000 koronáért hajlandó eladni, mit a bizottság javaslatba hoz.

Végül ide sorolandó *Fuchs* Józsefné tovább eső telke is, melyért 20.000 korona kártérítést, vagy az egészért 30.000 korona vételár követel. A bizottság az ajánlatot mellőzni, s a szenvedendő kár megállapítását a rendes per során hozandó ítéletre bízni javasolja.

Az egyes tételek összege, melyet a bizottság javaslatba hoz 79.050 korona.

A telekvételek tekintetében 1904. május 1-ig kell határozni, mert a telektulajdonosok ajánlatokat csak addig tartják fenn.

Az eltűnt Atzél báró.

(Betegen a kórházban.)

— Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 5.

Fél éve lehet, hogy *Atzél* Béla báró özvegye két detektivet kért a budapesti rendőrségtől, a kikkel megkerestesse évek óta eltűnt, bujdosó fiát, *Atzél* Béla bárót.

A báró — a mint annak idején körülményesen megirtuk — körülbelül öt esztendeje tűnt el Budapestről és azóta csak egyszer érkezett hír róla. Egy magyar ember írta meg Transzvalból, hogy a fiatal *Atzél* báró résztvett az angol-bur háboruban és úgy viselkedett, mint egy hős.

A hír óta két év múlt el, a fiatal báró elvetődött Transzvalból és végigbujdosta az egész világot. A detektiveknek tehát ugyancsak nehéz szerep jutott, Budapesttől New-Yorkig végigkutatni minden szállót, rendőrséget, csapszéket. Aludni kocsik tetején, hajók üregében, szabad ég alatt, selymes ágyakban.

Közben találtak egész csomó ál *Atzél* bárót. Ezeknek egyik részét azért fogták el, mert tagadták, hogy őket báró *Atzél*-nak hívják, a másik részét azért, mert állították, hogy *Atzél* bárónak hívják őket.

Igy tartott ez öt hónapon keresztül. A detektivek is elvesztették a kedvüket, *Atzél* bárónő is elvesztette a reménységét és táviratozott a detektiveknek, hogy Transzval érintésével jöjjenek haza.

És most kezdődött a detektivek szerencséje. Egy transzvali fogadás tudtukra adta, hogy egy hónap előtt nála volt megszállva a fiatal báró. Különben is régi ösmerőse neki és száz ember közül is megismerné. A detektiveknek egyszerre végtelenül megjött a jókedvük. Maguk mellé vették a fogadóst és hozzáálltak Transzval átkutatásához.

Öt nap múlva megvolt az eredmény. Megtalálták *Atzél* báró kedvesét, akiről mindenki tudta, hogy levelez a báróval. A leány eleinte erősen tagadott mindent, de végre engedett a kérésnek és bevallotta, hogy báró *Atzél* igen nagy nyomorban, betegen fekszik egyik transzvali kórházban.

A detektivek pillanatig sem haboztak, kocsiba ültek és a lánnyal együtt elhajtottak a kórházba. Itt megtalálták a bárót súlyos betegen. Igen meg volt hatva, mikor megírta a detektiveket, átvette az anyja üzenetét és szívesen jött volna vissza Budapestre, ha nem kötötte volna ágyhoz a betegsége.

Igy számolt be tegnap este a két visszaérkezett titkos rendőr *Atzél* Béla báró özvegyének.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Forgószél* kisasszony, bohózat. Este: *Roland* mester, opera. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Egy görbe nap, bohózat. (Páros bérlet.)
Kedd: Délután: *Ingyenélők*, népszínmű. Este: *A drótosztó*, operette. (Páratlan bérlet.)

Szerda: *Bob herceg*, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Roland* mester, opera. (Páratlan bérlet.)

Péntek: *Sötétség*, színmű. (Páros bérlet.)
Szombat: *Sötétség*, színmű. (Páratlan bérlet.)

Roland mester.

— *Zichy* Géza gróf Aradon. —

Ünnepi estéje volt ma a színháznak. Egyik legkiválóbb magyar zeneszerzőnk nagystilű daljátéka, *Roland mester* került előadásra s ez az alkalom gyönyörűséget hozott a közönség számára s teljes elismerést a színháznak. Hogy az ünnepi hangulat teljessé legyen, eljött a szerző is, *Zichy* Géza gróf, kinek Arad rövid időn belül másodszer nyujja immár az elismerés bábérágát. Két év előtt a *Dolores* oratoriumának előadása alkalmával ünnepelték, ma pedig operája szolgáltatott lelkes hangulatra okot.

A közönség tisztában volt azzal a kiváló élvezzel amely reá várakozott s zsufolásig megtöltötte, a színházat. A nézőtér külső képe is olyan volt, a feszült várakozás is azt mutatta, hogy megkülönböztetett estéje a színháznak a mai. S ez a várakozás be is teljesedett.

Roland mester *Zichy* grófnak egyik legdökeletesebb, zeneileg legkiválóbb alkotása, melyben nemcsak az érzelmek, a szenvedélyek egész skálája gyönyörködött, hanem a hangszerelés művészi tökélye is meglepő hatást ér el.

Orbán Árpád karmester zenei tudásának kitűnő jelét adta, mert a nehéz zenemű minden egyes részletét átértette, átértette és az opera derék személyzetével és a zenekarral oly kiváló előadást produkált, mely magának a szerzőnek is legnagyobb elismerésével találkozott.

Első helyen áll *Zilahyné*, ki ma egyik legszebb diadalát aratta szép hangjával, a szó szoros értelmében brillirozott és énektudásának oly jelét adta, mely őt az opera divák első sorába emeli. Az első felvonás szerelmi dala, a második felvonás nagy áriája, a táncdal mind-mind a tökély legmagasabb fokán állottak. Az ének mellett drámai játék emelte a hatást, ugyanyira, hogy zajosan tapsoló közönség ép oly melegen ünnepelte benne az énekművésznőt, mint a színésznőt.

Bejczy a címszerepben gyönyörű tenorhangját ragyogtatta. Olvadákony volt a szerelem tolmácsolásában, démonszerű a bosszu érzetében. Legméltóbban azzal jellemezhetjük mai működését, ha azt mondjuk róla, hogy méltó partnere volt *Zilahynének*.

Répassy Gusztáv a vetélytársnő partiját énekelte és különösen a második felvonás nagy áriájában nyílt színen kapott zajos tapsokat.

Békessy a basszus partiját jellegzetesen és szinte zenei tökélyvel énekelte.

Juhász volt a bariton. Szép sikerrel oldotta meg feladatát, s különösen az első felvonás szóló partiját juttatta érvényre. A dal szépsége és dallamossága előadásában nagy hatást keltett.

A zenekar nyolc zenésszel volt kiegészítve és részben ennek köszönheti, hogy az opera minden szépsége kellőleg érvényesült.

Dicséret illeti a rendezést á remek kiállításért és a csoportozatok ügyes elhelyezéseért. Az ügyeiónnek azonban éberebb figyelmet ajánlunk, mert mégis csak naivitás a közönségtől feltételezni, hogy elhiggye, miszerint előbb hal meg ember, és csak porcek mulva sül el a halált okozó fegyver.

A közönség minden alkalommal méltányolta a darab és előadás szépségeit. Nyílt színen és felvonások után zugott a taps. *Zilahyné* csokrot, *Orbán* Árpád babért kapott a tapsokhoz. *Zichy* Géza grófnak is sokszor kellett a lámpák előtt megjelennie. Ünnepi este volt a mai s *Zilahy* Gyula büszke lehet arra az eredményre, melyet opera társulata elért.

* *Zichy* Géza Aradon. A mai színházi est folyamán nagy érdeklődést keltett az *Ilustris* szerzőnek, *Zichy* Géza grófnak jelenléte. Az előadást addig nem kezdték el, míg meg nem jelent a színházban, s mikor azután magas alakja feltűnt az első emelet középső páholyában, a zenekar rázendített a tussra. Az előadással a szerző nagyon meg volt elégedve, s ezt, mikor a második felvonás után a színpadon maga köré gyűjtötte a szereplőket ki is nyilvánította. Meleg hangon dicsért meg mindenkit, s különösen nagy elismeréssel szólt *Orbán* Árpád karmesterhez, kiemelve azt a körülményt, hogy milyen mélyen megértette és átértette a művet. A sikert ez hozta meg. Színház után a Fehér Keresztben vacsora volt, melyen *Zichy* Géza gróf, *Zilahy* Gyula és neje, s a mai előadás szereplői vettek részt. Beszéd közben szóba került az előadás végén csütörtököt mondott puskadolga. Nevetve jegyezte meg a gróf, hogy Berlinben darabjának negyven előadása alatt husz esetben történt meg ez a kalamitás.

* *Artisták a színházban.* A mai opera-előadás czirkusz jelenetébe ügyesen illesztették be több artista mutatványát. Sokat mulattak *Stutzart* Á.-n szaltamortálét ugró kutyáival. Igen ügyes volt *Charles* létra művész. Velük együtt sok tapsot kapott *Rosina Pikardi*, a gyorslábú táncosnő.

* *Vasárnapi előadások* Holnap este megismétlik a *Roland mester*t, *Zichy* Géza gróf nagybecsű operáját. A szerző ezen az előadáson is jelen lesz. Délután *Stöbitzer* és *Krátz* sikert aratót énekes bohózatát, a *Forgószél kisasszony*t adják *Rózsa* Lilitvel a főszerepben. Az esti előadás páratlan bérletben megy.

* *Aradi vonós négyes:* *Unger* Mór *Loitner* Kálmán, *Sperber* Frigyes és *Müttelmüller* József kedden, december 8-án d. u. fél 5 kor tartja első kamara-zeneestélyét a központi szálló hangversenytermében. Az előkelő zenei élvezet iránt már most nagy az érdeklődés.

Előkészületek a sorozásra.

(A honvédelmi miniszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Most, hogy a parlamenti rend helyreállítására alapos remény van, és az ujoncjutalék az indemniással egyben körülbelül biztosítva van, *Nyiri* Sándor honvédelmi miniszter újabb rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz a sorozás elrendelése, illetve az ujoncozási tervzet elkészítésére nézve. Ezuttal azonban a honvédelmi miniszter úgy intézkedett, hogy a törvényhatóságok, minden eshetőségre számítva, két sorozási tervzetet készítsenek. Az egyiket december 28-ától kezdve január 30-áig, a másikat január 4-étől február 6-áig terjedő időre. A rendeletnek van egy érdekes oldala: akár az egyik, akár a másik tervzet szerint fognak sorozni, az a kuriózus eset áll be, hogy az 1903. évi sorozást — 1904-ben tartják meg.

A rendelet ma reggel érkezett Arad vármegyéhez és *Dálnoki* Nagy Lajos alispán azonnal intézkedett, hogy a sorozási tervzet az aradi 33. hadkiegészítő parancsnokság hozzájárulásával elkészüljön. A két sorozási terv az egyes járások szerint a polgári elnökökkel, a polgári orvosokkal és a sorozásra felhívott katonakötelesekkel együtt ez:

Elek: december 28., 29., 30.; vagy január 4., 5., 9. Polgári elnök: *Schill* József főjegyző,

polgári orvos: *Dóka Zsigmond dr.* Sorozandók száma: 654.

Kisjenő: január 2., 4., 5., 9.; vagy január 11., 12., 13., 14. Polgári elnök *Králtiz Gyula*, polgári orvos: *Vékony Albert dr.* Sorozandók száma: 856.

Világos: január 11., 12. és 13.; vagy január 16., 18., 20. Polgári elnök: *Bohus Lajos báró*, orvos: *Abonyi Henrik dr.* Sorozandó: 654.

Pankota: (Ternovai járás: január 15., 16.; vagy január 22., 23. Polgári elnök: *Boros Iván tb.* főjegyző, orvos *Uray Miklós dr.* Sorozandó: 376.

Borosjenő: január 18., 20., 21. vagy: 25., 26., 27. Polgári elnök: *Blaskovich Ernő*, orvos *Csillag Ignác dr.* Sorozandók száma: 554.

Bozossébes: január 23., 25. és 26. vagy: január 29., 30. február 1. Polgári elnök *Almay Olivér*, orvos *Löv Mihály dr.* Sorozandó 503.

Radna: január 28., 29., 30. vagy: február 3., 4., 5., 6. Polgári elnök: *Schill József* főjegyző, orvos *Bradeán Atanáz dr.* Sorozandó 606.

Arad: (járás) január 2., 4., 5., 9. vagy: január 12., 13., 14., 15. Polgári elnök: *Dálnoki Nagy Lajos* alispán, orvos: *Institoris István dr.* megyei főorvos. Sorozandó 705.

Pécska: január 25., 26., 27. vagy: január 30., február 1., 2. Polgári elnök: *Sorbán János* főispáni titkár, orvos *Villányi Izidor dr.* Sorozandó: 639.

Nagyhalomgy: január 29., 30. vagy: február 5., 6. Polgári elnök: *Boros Iván tb.* főjegyző, orvos: dr. *Weisz Armin*. Sorozandók száma 368.

Ez a tervezet még nem végleges, amennyiben azt hozzájárulás végett megküldik a *lugosi* és a *nagyváradi* honvédkiegészítő parancsnokságoknak.

Ha a sorozást a második terv szerint tartanák meg, akkor egy-két héttel azután, hogy ezt a sorozást befejezték, március elején hozzáfognak a második 1904. évi sorozáshoz.

Hol van a rabonbán?

(Ugron Gábor és a székely takarékc.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 5.

A képviselőház mai ülésén feltűnt egy ellenzéki főkorifeusnak a távolléte. *Ugron Gábor* volt az, akit hiába kerestek az obstruáló szemek és akadtak az obstruálók között olyanok, akiket *Ugron Gábor* távolléte nagyon lehűtött.

Ugron Gábor volt ugyanis a technikai obstrukció lelke, az ő dörgedelmes szava néha órák hosszáig visszhangzott a képviselőház üléstermében és ezért kislelkűek lettek ma az obstrukció apró emberei.

Ugron távollmaradása pedig igen kellemetlen és kényes ügygyel áll kapcsolatban. Akik az ügyet ismerik, nagyon természetesen találják, ha *Ugron* ma és a következő napokban sem néz a tájékára a képviselőháznak.

*Ugron*nak ez a kellemetlen ügye tavalyi keletű. A nagy székelynek tudvalevőleg a *székely udvarhelyi takarékpénztár* miatt volt egy kis baja. Kiderült, hogy *Ugron* kezén elkallódtak a betétek s a hiány mintegy 800,000 koronára rug.

Ugron, aki vezérembere volt a székely nép fölsegelésére alakult pénztárnak, ideig-óráig csak toldozta-foldozta az ügyet. Május óta kereset is indult meg ellene ebből az ügyből kifolyólag. *Dzell Kálmán* akkor nem akart tudomást venni

az ügyről. Azt mondotta, hogy nem engedí *Ugron* dolgát a mentelmi bizottság elé vinni, mert nem szándékozik ilyen eszközökkel harcolni az ellenzék ellen.

A kormányváltozással azonban változást szenvedett az *Ugron* ügye is. A mentelmi bizottság tegnap ülést tartott, a melyen a *székely-udvarhelyi törvényszék kérelmére felfüggesztette Ugron Gábor mentelmi jogát* és egy más dologban *Nessi Pál* mentelmi jogát is.

Az érdekesség most következik. Kormánykörökből ugyanis az a hír hangzik, hogy *Tisza István* gróf az esetre, ha *Ugron Gábor* és *Nessi Pál* továbbra is obstruálna, a mentelmi bizottság javaslatát még a *jövő hét folyamán* okvetlen a Ház elé viszi, mely természetesen ki fogja adni *Ugront* is, *Nessi Pált* is.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegetület működését egy heti szünet után folyó hó 7-én azaz hétfőn újból megkezdte. Ugyancsak hétfőn megkezdte a női tornaszakosztály is működését. A vívás, miután kedden ünnep van, csütörtökön veszi kezdetét. Egyben az elnökség fölkéri a tagokat, hogy hétfőn minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy a december 19-én tartandó disztornázásra az összes gyakorlatok véglegesen kiosztassanak, hogy a jövő hét folyamán az előkészületek fennakadás nélkül folyhassanak.

Mi készül a farsangban?

(Hét estélyről.)

Arad, december 5.

Egy hónap választ el még a farsangtól, de máris érezhető, hogy a vigasságok ideje nagyon élénk lesz az idén. Sem az ex-lex, sem az obstrukció nem tudja megdönteni *Karlevál* uralmát. Az ő katonai bevonulnak, s önkéntesen adóznak jókedvükkel.

Hét olyan multság van eddig készülöben, melynek híre már a nyilvánosság elé jutott. Beszámoltunk már arról a nagyszabású tervről, melyet a *Fehér Kereszt* és *Vörös Kereszt* egyesületek vettek fel. Országos vásár címen rendezik ünnepélyüket a jótékonyaság javára. A vásár végeztével táncmulatságot tartanak. Az egyesületek vezetőségei ma küldték szét az értesítéseket a rendezőség tagjainak.

Nagy előkészületet tesznek báljuk érdekében az *alléták*, kik a mult esztendő pompás sikerére akarnak ráduplázni. A bál védnökeit a napokban kérték fel.

A *tanító bál* az idén sem marad el, sőt jubiláris lesz, amennyiben a *tizedik* multságukat rendezik február elején a tanítók. Eddig a tanítók segélyalapja vitte a rendezőbizottságot, most ezt átruházzák az aradi tanítók egyesületére. Ez ügyben csütörtökön délelőtt ülést tartanak a tanítók.

Hogy a *Lloyd-klub* nem nézi végig a farsangot estély nélkül, az bizonyos. A *Lloyd-bálok* mult évi másodvirágzása nagy kedvet öntött a klub tagjaiba. Hogy bál, vagy pedig férfi-estély lesz a farsangi megnyitójuk, ez még sok vitára fog okot adni.

Szóba került a napokban a *Kossuth szobor* bál terve. Ezt azéban a szobor-bizottság tagjai közül többen nem tartják sikerre vezető eszmének. Újabban az a terv merült fel, hogy a bál helyett a színházban rendezendő *Kossuth* ünnepély után rendeznek valamelyes formában estélyt.

Hat nappal előzi meg a farsangot az *Aradi Kereskedők Köre Szilveszter-estélye*. Ma tartott ez ügyben ülést a kör vigalmi bizottsága. Az estély programja humoros lesz, s az előző évek sikere után ítélve az idén sem csupán a papírra nyomott programról szól humorról, hanem igazában mulatni fognak az estélyen.

Ma vettük az *Aradi Székely Otthon* értesítését mely szerint január 2-án *székely-estélyt* rendez. Vasárnap délután tartanak a rendezés dolgában értekezletet a székelyek, kiknek a multságok krónikájában igen jó nevük van.

HIREK.

Árvák karácsonya.

— Főhívás a közönséghez. —

Arad, december 5.

A karácsony a keresztényvilág leghőbb ünnepe; a gyermekszeregek pedig a sejtelmek és vágyak minden bájaival felékesített s ragyogó színekben tündöklő álomképe, érzelmeiknek s képzelődésüknek sajátos poézisa. Vajha úgy is lenne, és egyetlen gyermek se csalatkoznék!

A mi árvaink is ama édes óhajok világában élnek, hogy a jó Józsefka hozzájuk is beköszönt e szent napon és elhozza nekik a kedves ajándékot, melylyel, mint legmeghítebb pajtásukkal, majdan egész éven át boldog perceket tölthetnek. Ama nagy szeretetbe, mely napokint minden szükségessel ellátja őket, vetik meg hitük s reményük horgonyát, mert szent meggyőződésük az, hogy e szeretetnek melegsége e napot is örömteljessé és boldoggá teszi számukra.

E hitüket s reményüket öregbitni és a szeretet melegével betölteni óhajjuk akkor, a midőn számukra is felgyújtjuk a karácsonyfa gyertyácskáik. Legyen az árvák otthonában is e nap a gyermekek boldog és örömteljes napja.

Azért tisztelettel fordulunk a nagyjódemű közönséghez, hogy kegyeskednék a mint az azelőtti években is, mindig szives adományokkal lehetővé tenni, hogy a városi árvaház *nyolcvanhárom növendékének* karácsonyfát állíthassunk s ezáltal a boldog családi kör semmi által nem pótolható melegét és örömeit az árvák is érezhessék.

Ugy a pénzbeli, mint egyéb tárgyak, játékok vagy termények a városi árvaházba (*Kiss Ernő* u. 4. b. szám) kéretnek küldetni. Bármily csekély adomány is hírlapilag nyugtáztatik.

Tisztelettel:

Institoris Kálmán,
ig. vál. h. elnök

Baldzs Ferencz,
árvaház igazgató.

— Személyi hír. *Kristóffy József* országgyűlési képviselő, az aradi és csanádi egyesület vasutak holnapi igazgatósági ülése alkalmából ma Aradra érkezett.

— A *kisjenői vadászatok*. *Kisjenő*ről jelentik lapunknak, hogy *József Ágost* főherceg és kísérete az eredeti tervtől eltérőleg csak holnap reggel utazik el a vadászatokról. E szerint ma még a *somosi* erdőben vigan puffogtak a fegyverek. Ezuttal 92 nyul, 90 fácán, 3 fogoly, 2 róka és 2 bagoly került terítékre. Tegnap a lunkai és holomburi erdőbentartott vadászatban 179 nyul, 60 fácán, 2 róka, 3 sas, 1 szalonka, 4 Mátyás-madár és 1 bagoly esett zsákmányul. A főherceg kíséretével együtt vasárnap reggel 8 óra 14 perckor utazik el *Kisjenő*ről.

— Ülés a vasutnál. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor ülést tart.

Házasság. *Kertész Miksa dr.* aradi ügyvéd december 15-én délben köt házasságot *Schweitzer Amália* kisasszonnyal, özv. *Schweitzer Sámuelné* leányával Miskolcon.

Kostály Dezső nyug. csász. és kir. tüzérfőhadnagy, uradalmi számvivő, hétfőn köt házasságot *Lendvai Margit* kisasszonnyal, *Lendvai Sándornak*, az Első magyar általános biztosító

társaság volt aradi, jelenleg temesvári vezértitkárának bájos leányával.

— **Mozgalom a patriárka ellen.** A *Keleti Értelmező* című nyomatos jelentése szerint az újvidéki szerb radikálisok vezérferfiál újból mozgalmat indítanak Brankovics patriárka ellen. E célból népgyűlést hívnak össze, melyen az ismert vádakkal fognak előhozakodni.

— **Az első vértanu szobor.** Schweidel József 48—49. évi honvédtábornok és aradi vértanu születési helyén, Zomborban, a múlt évben szoborbizottság alakult. *Vértesi* Károly író és ottani ügyvéd elnöksége alatt, mely országos gyűlést eszközölt, hogy az aradi Golgotán megdicsőült hősnek ércszobrot állítson. A gyűlés annyira haladt egy év alatt; hogy a bizottság most megbízhatta *Mátrai* Lajos szobrász-művészt a szobor megmintázásával, aki az emlékmű helyéül a megyeház előtti teret jelölte ki. A szobrot 1904. október 6-án fogják leleplezni.

— **Különös felségsértés.** Varsóból táviratozzák: A varsói temetkezési vállalat főnökét *Swiejkowskit*, aki *Erzsébet* hesszeni nagyhercegnő holtteste részére az ezüst koporsót szállította és aki Skierniewicében a ravatalt felállította, felszólították, hogy nyujtsa be a számláját. *Swiejkowski* azonban naivul kijelentette, hogy a költségekről lemond, ellenben azt kéri, hogy adják meg neki az — *udvari szállító* címet. Ezt a különösen hangzó ajánlatot felségsértésnek minősítették és ezért a temetkezési vállalat főnökét *letartóztatják*.

— **Egy királyi herceg házassága.** Berlinből táviratozzák: Tegnap délután *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet Dessauba érkezett, *Lipót* anhalti trónörökös herceghez. Ez utazásnak elég érdekes a háttere. A Karinthiában fekvő Stadelhof várkastély gondnoksága, a ugyanis a napokban Dessauban *Antoniette* hercegnőnek egy kabinetképét rendelte meg. A hercegnő, aki tizenhét éves, az 1886. év óta özvegyiségben maradt *Lipót* anhalti trónörökösné egyedüli lánya, Dessauban ebből azt következtetik, hogy *Antoniette* hercegnőnek egy osztrák-magyar főherceggel való házassága van tervbe véve. A stadelhofi kastélyt az utóbbi napokban sokat emlegették. Tudvalevőleg ez az a kastély, amelyben *Schönburg-Waldenburg* Frigyes herceg, a nagy hírnévhez jutott Bourbon *Alice* hercegnő férje lakik.

— **Aggodalmak a cárról.** Pétervárról táviratozzák, hogy a cár állapota aggodalmakra ad okot. A cár rendkívül ideges és ez az oka, hogy sokkal előbb utazott haza Pétervárra, mintsem tervezve volt.

— **Eljegyzés.** Klein Miksa aradi magánhivataltól eljegyezte Böhm Rezső kisasszonyt, Böhm Mór osztrák kereskedő leányát.

— **Szívárvány** — decemberben Most a mikor az első hó beköszöntését kellene várni, egymást érik a nyárnak természeti tüneményei. Ma délután három órakor az ég nyugati részén pompás, ragyogó ivű szivárvány jelent meg, a melyben körülbelül egy negyedóraig gyönyörködtek az emberek. Az időjárás e mellett is tavaszias, enyhe szél járja, esővel. Minthalt tavasznak mennénk.

— **Gyűlések Makón.** Csanádmegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézésére véget a hó 17-én rendkívüli közgyűlést fog tartani. *Makó városnak* is közgyűlése lesz e hó 19-én, még pedig tisztújító, amikor egy rendfelfoglalozói és az esetleg üresedésbe jövő többi állást töltik be.

— **Zsarolás miatt letartóztatott primadonna.** Badenből jelentik igen megbízható forrásból egy bécsi újságnak: Egy bécsi színház divája, aki egy magasrangú udvari személyiséggel

nyári badeni tartózkodása alatt intim viszonyt folytatott, a badeni törvényszék előtt apasági keresetelt adott be. A hölgyet tegnap hajnalban négy órakor a badeni törvényszék megkeresésére bécsi lakásán *letartóztatják*. A letartóztatás okul azt adják elő, hogy a diva a szoban forgó udvari személyiséget meg akarta zsarolni. Tegnap délután ugyan ismét szabadlábra helyezték a primadonnát, de azért a botrányos esetnek folytatása lesz.

— **Hatvanezer kötetes kölcsönkönyvtár.** Az *Aradi Nyomda Részvénytársaság* műintézetéből egy tíz ivre terjedő, tehát vidéken szokatlanul nagy terjedelmű könyvtár-jegyzék került ki a mai napon. *Kerpel* Izsó nyilvános kölcsönkönyvtári jegyzékének magyar része ez és nem kevesebb, mint *hatvanezer kötet* könyvről emlékezik meg. *Kerpel* kölcsönkönyvtára e nemben az országban a legnagyobb s hogy mily szépen prosperál a nagy áldozatok árán fenntartott vállalat, elég éles szemmel illusztrálja az a körülmény, hogy a *Kerpel* féle kölcsönkönyvtár vidéki bérlők (Temesvár, Kassa, Szeged, Debrecen, Nagyvárad, Kolozsvár, stb.) is sűrűn igénybe veszik. Az igen jelentékeny, modern szellemben vezetett kölcsönkönyvtár jegyzékéből érdemesnek tartjuk leközölni az előző alábbi részletet.

Külföldi tanulmányutam alkalmával szerzett tapasztalaim lehetővé tették, hogy immár több, mint 60,000 kötetes kölcsönkönyvtárat modern szervezéssel oly fokig kifejlésem, hogy az a legfokozottabb igényeket is kielégítheti s ma egyike az ország legnagyobb ism. vállalatának. Főképpen az a fontos körülmény, hogy a közönség az újdonságokat már a megjelenés utáni napon élvezheti, tette azt közkeletűvé. Figyelemmel voltam továbbá arra is, hogy régebbi, de kiváló írók nagyrészt elfogyott kiadású műveit, a melyeket a közönség egy jelentékeny része ma is igen kedvel, — sok utazással és áldozatok árán beszereztem. Ez által elértem azt, hogy az olvasó közönség minden rétege az óriási választék folytán, könnyen rátalál a maga ízlése szerinti olvasmányt; annál is inkább, mivel a keresettebb műveket 5—10 példányban szerezttem be. Ugyiszintén beszereztem minden számottevő ifjúsági iratot is. A kölcsönkönyvtár magyar, német, francia, angol és olasz irodalmat tartalmaz.

— **A makói városgazda számadása.** Makón a városgazda a legközelebbi mult tisztújítás előtt — azóta szaktanácsos van — *Sipos* István volt, kit a tanács azzal bizott meg, hogy a *Lonovics* Gyula nagybirtokos által adományozott és a *Henne* János szárazértársulati főmérnök által adott 50 koronát a város szegényei között 1—2 koronánként ossza ki. A városgazda két tanácsos segítségével összeállította a jelentkezett szegények névsorát, azután a tanácsosokkal egyetemben megállapította a kiadandó segélyt, minden név után kitüntetve, hogy ki mit kapott, az összeget szétosztotta. Közbejött a tisztújítás s mikor a volt gazda betegesztette a számadást, az új tanács nem vette tudomásul, nem találta kellőképpen okmányoltnak s miután a volt gazda nem volt hajlandó minden egyes segélyezettl külön-külön kellően felszerelt nyugtát beszerezni, a tanács *feljelentette a büntető törvényszéknek*. A törvényszék *Sipos* Istvánnak adott igazat, felmentette a sikasztás, meg más egyéb vádak alól. A törvényszék ítéletében mai ülésén a városi tanács is megnyugodott s elhatározta, hogy beszünteti a további eljárást. Csak az lesz a baj, hogy a volt gazda meg most akarja megkezdni az eljárást, feljelentést tesz a tanács ellen.

— **A szegény tanulók konyhájában** a mult héten dr. Tisch Mór és Kadas Kálmán voltak szivesek a felügyeletet gyakorolni; jövő héten *Kristyó* Jánosné és dr. *Polonyi* Jenőné ügyelnek fel. A szegény tanulók konyhájára adományozott: „Egy katonatiszt” (ki nem óhajtja magát megnevezni) 20 k-nát, ózv. *Nikodem* Jánosné 10 k-nát, *Deutsch* Bernát 10 k-nát, *Dániel* Dezső 10 k-nát, mely adományokért ez uton is köszönetet mond: ózv. *Hauser* Károlyné.

— **Magyar név.** *Kisköru Köhler* Jenő temeslippi illetőségű aradi lakos családja nevének „Kár-

páti”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálati bizottsága** december hó 13-án Aradon képesítő vizsgálatot tart. A vizsgáznai akarók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. iparfelügyelőséghez nyujtsák be.

— **Porter karácsonyi tárlata.** Az 50 méter hosszú teremben egyre fokozódó érdeklődést kelt a közönség körében. Usszavissza két hét választ el bennünket karácsony ünnepétől, s így sietnek bevásárolni mindazok, akik teljes raktárból szeretnek összeválogatni az ajándéktárgyakat. Sok vidéki rendelés érkezik Porter áruházába, s mindezen jelekből nagyon erősen igézik az idei karácsonyi üzlet. Általános az a nézet, hogy Porter idei tárlata minden tekintetben fölülmúlja a tavalyit, amiből kifolyólag viszont az közkeletű, hogy Aradon még soha ilyen pompás karácsonyi játék és díszműkiállítás nem volt. Fénykép bonnók még csak december hó végéig állíthatnak ki, így tehát aki nagyításra jogot akar szerezni, annak még a folyó hónapban kell bevásárolni Porter Vilmos Nagy Áruházában.

— **Legszébb, legizlésesebb és legolcsóbb** karácsonyi ajándékok *Weinberger* Ferenc jóhírű ékszerésztől kaphatók. Arad, Központi szálló épület-Pontos kiszolgálás, gyönyörű újdonságok, saját elsőrendű ékszer készítő és javító műhely. Telefon 439.

— **Minden nőnek** tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett *Balassa* féle valódi angol ugorkatej azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindenemű tisztátságát az arcáról és annak gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzávaló ugorka szappan 1 kor. 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa* Kornél gyógyszerárának Temesvár, Aradon *Vojtek* és *Weisz* ura nál, *Krausz* Elemér és társai drogueria üzletében, *Földes* Kelemen gyógyszerárában, *Tabor* Gyula gyógyszerárában Pécskálut 18 sz., ahonnan titoktartás mellett hazhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Egy millió korona hozománynyal** rendelkező hölg sem igényelhet szebb ékszereket nász-, vagy karácsonyi ajándékul, mint a milyenek a *Tökoly-téren* *Farkas* Streicher cégnél, valódi arany- és ezüst tárgyakban, dus választékban és rendkívüli olcsó árak mellett beszerezhetők. Ezen cél az igen tisztelt vásárló közönség kényelmére a zálogüzlettel elkülönítve egy külön bejára ot rendeztetett be, mely bejárat a *Tökoly-térre* nyílik. Ugyanott dus választékban meglepő olcsó árak mellett, szép és alkalmas nász és karácsonyi ajándékul china-ezüst tárgyak is kaphatók.

— **Védekezés a gyermekbetegségek ellen** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamáloját fogyaszt, mely célra legajánlatosabb a híres *Zoltán*-féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy. Uvegje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét** *Kun* József műtővös és ékszerész üzletére, kinek dusan berendezett saját készítésű ékszer raktára van, ugyiszintén a karácsonyi, újévi és nászajándékoknak alkalmas arany-ékszer, óra és dísz-ezüst árak ízléses és olcsó árban beszerezhetők Arad, *Andrássy-tér* 17 Reinhart-palota.

— **Szájpadlás nélküli fogak** feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. *Barna* I. egyedüli specialista szájpadlás nélküli műfogak készítésében, *Budapest Kerepesi ut* 26 szám. Vidékiek megvárhatják.

— **Hegedüs** Gyula kávé, ecset és pipera készítségességi kereskedése *Andrássy-tér* 15. *Hermann-palota*. Nagy választék ruha, haj, fog, köröm, gazdasági és háztartási cefékben, fészü és acél áru, szarvasbőr, cocus lábtörölő, cocus szőnyeg, szivacs és fürdő gye-kény nagy raktára.

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben. 1 füveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz* cégnél Aradon.

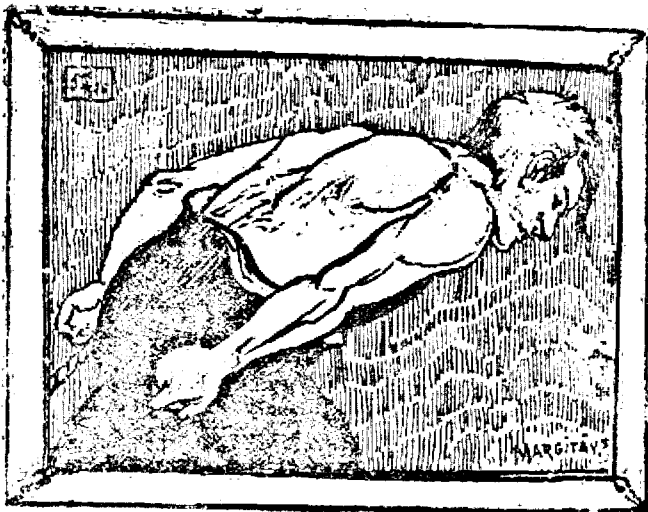
— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Minorita-palota*. — Telefon 265. szám) képviselőleggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

HÉT ESEMÉNYEIBŐL.

Az aradi képtárlatra
Megy a nép,
Az se baj, ha méregdrága:
Fogy a kép.
Bankteher van földön, házon,
Mégis fogy a festett vászon...
Az a szép.

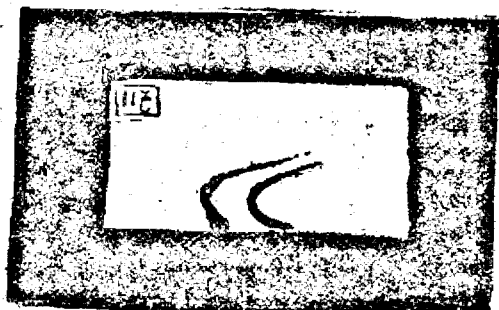
Az aradi képtárlatnak
— Szörnyű kár —
A jövő hét első napján
Vége már.
Azért lesz ez ok a búra...
Mert a nép majd randevúra
Hova jár?

A szép napok emlékéből
Oh Arad!
Valami csak számodra is
Megmarad.
Ime itt egy polgár teste,
Amit Margittay feste:



Rólunk készült ez a festmény.
Mert aki ott fenn halad,
Benszülött aradi polgár,
S nyög a pótdó alatt.

A tárlat egy drága képe,
Melyet nézni jól esik,
Távlatostul, keretestül,
Ime itt következik:

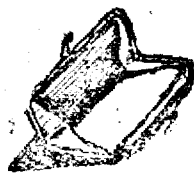


Szép tavasz fakad a tájon,
Erdő, berek, illatos,
Rajt egy sín pár... azon fut majd
Az aradi villamos.

Ez még semmi. Ami most jön,
Az aztán a valami,
Pártkeretről, kilépésről,
Tetszett talán hallani?



Az aradi képtárlatnak
Párja nincs.
Ha betérünk, minden zsebből
Fogy a kincs.
Pangrottá lesz, aki ott jár.
... Ideje, hogy ráfordul már
A kilincs.



Templomszentelés Makón.

(Az ág. ev. egyház új temploma.)
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, december 5.

A makói ágostai evangélikus egyház régi imaháza helyett díszes új templomot építettett, amelynek a felszentelése e hó 13-ikára, a jövő vasárnapa van kitűzve.

Az új templom egyike az Alföld legszebb, legizlésebb templomának s igaz öröm tölti el a szegény kis egyház minden tagját, hogy a társadalom minden rétegének segítségével, s a maguk erejének felhasználásával az urnak méltó hajlékot tudtak emelni. Lelkesültségüket növeli azon körülmény, hogy a felszentelési ünnepélyen részt vesz a bányai egyházközség 85 éves püspöke, *Sárkány* Sámuel is.

A makói egyház nevében *André* László kir. pénzügyigazgató és *Réthy* Károly ügyvéd voltak a napokban az ősz püspöknél, ki határozott ígéretet tett arra nézve, hogy a jövő vasárnap tartandó templomszentelésre Makóra jön személyesen fog közreműködni.

Az egyház előjárósága a felszentelés programját a következőképpen állapította meg:

1. Dél előtt 9 órakor a lelkészlaknál egybesereglett papok a püspök vezetése mellett a templomba vonulnak.

2. Az oltárnál *Sárkány* Sámuel püspök imát mond s a felszentelési szertartást *Petrovics* Soma esperes és *Thomay* József szegedi lelkész segédkezése mellett elvégzi.

3. Unnepi beszédet mond *Draskóczy* Ede makói ág. ev. lelkész.

4. Urvacsorát oszt id. *Draskóczy* Lajos hmvásárhelyi ág. ev. lelkész.

5. Keresztel *Halmi* János hmvásárhelyi lelkész-tanár.

6. Esket ifj. *Draskóczy* Lajos eperjesi ág. ev. lelkész.

7. A püspök záró imát mond és áldást oszt.

Az istentiszteleten előadandó egyházi énekeket *Goltner* Lajos zenetanár kíséri a templom új orgonáján, végezetül pedig a makói dalárda *Kovács* István karnagy vezetése mellett a himnusz éneklé.

Sárkány püspök Makón tartózkodása alatt *André* László kir. pénzügyigazgató vendége lesz s itt fogadja déli 12 órakor a tisztelgő küldöttségeket, amelynek sorrendjét a jelentkezésekhez képest ezután állapítja az egyház vezetősége.

Az ünnepséget délután fél 2 órakor banket zárja be, amelyet a Korona szálló emeleti nagytermében rendeznek.

Tanítók nagygyűlése.

(Az Aradvidéki Tanítóegyesület közgyűlése. — *Göcz* József dr. az irva-olvasásról. — *Atzél* Károly dr. előadása. — A gyűlés sorrendje)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Aradvárosa és Aradvármegye tanítószolgálatának ma és holnap ünnepe van. Összeülnek, hogy eszmét cseréljenek tapasztalataikkal kölcsönösen gazdagítsák egymást. A nemzeti kultúra alapvető és éppen ezért megbecsülendő munkásai, tanácskozással gyűlnek, hogy a modern neveléskutatásügyi és égető társadalmi kérdéseket megbeszélve, azokat a magyar népoktatás javára értékesítsék.

A közgyűlés tárgyai azt bizonyítják, hogy az Aradvidéki Tanítóegyesület tagjai valóban hivatásuk magaslatán állanak és jóval felül emelkednek a köznapi szürkeségen.

Az ország pedagógusai az olvasás tanítás új módszeréről elmélkednek. Vármegyénk tanítóegyesületének elnöksége megragadta az alkalmat, a messze kihatású kérdést napirendre tűzi, és meghívta a magyar tanítószolgálat egyik legkiválóbb alakját: *Göcz* József dr.-t, hogy az általa rendszerbe foglalt új módszert a közgyűlésen résztvevőknek személyesen bemutassa.

Göcz József dr. országos nevű író és pedagógus, már könyveket is írt az említett módszeréről és annak a gyakorlatban mikénti alkalmazásáról. Az ő érdekes előadásából tanítónk bizonyára sokat fognak tanulni.

A két napra terjedő közgyűlés másik érdekes és fontos tárgya a közegészség körébe tartozik.

Az egyesület vezetősége arra törekszik, hogy az iskola: a tanító, az ifju nemzedék testének, lelkének fejlődésénél őrszemként szerepeljen és ha valamilyes veszedelem, szerencsétlenség történik, a tanító ismerje azon módokat, melyekkel a bajt — a kellő segítő kéz elérkezéig — lokalizálhatja. A tanítószolgálat igen nagy szolgálatot tesz a társadalomnak e cél kitűzése és annak megközelítése által.

Hogy az egyesület ezen emberbaráti és nemzeti igyekezetét megközelíthesse, megkérte a budapesti önkéntes mentőegyesület igazgatóságát, küldene közgyűlésre előadót. A mentőegyesület igazgatója: *Atzél* Károly dr. személyesen jön Aradra.

Érdekes lesz a pályadíjat nyert munkákról szóló elnöki jelentés. Itt is a fent említett

egészség- és értékes felfogással és törekvéssel találkozunk.

Örömmel konstatáljuk, hogy az Aradvidéki tanítóegyesület az egymásutáni években nagy és szép eszmék megvalósításáért fáradozott, mely munkálkodás és annak nyomán támadt sikerek az egyesület régi hírét növeli. Tisztolattal és szeretettel üdvözöljük vármegyénk tanítóit mai közgyűlésük alkalmából.

A közgyűlés sorrendje a következő:

Vasárnap délután öt órákor *előértekezlet* a Weitzer-utcai fiú-iskola ötödik osztályában.

Hétfőn reggel nyolc órákor kezdődik a közgyűlés a polgári fiú-iskola nagytermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Göz József dr. előadása az irva-olvasásról. 3. Hattározathozatal a bemutatott módszer terjesztéséről. 4. Atzél Károly dr. előadása a balesetek alkalmával nyújtandó első segélyről. 5. Évi jelentés. 6. Pályaművek bírálatáról szóló jelentés. 7. Pénztári jelentés. 8. Jövő évi költségvetés. 9. Tisztségjelölés.

Hétfőn délelőtt egy órákor a közgyűlés alkalmából *távasszed* lesz a Központi-szálló éttermében. Egy teríték ára 2 kor. 40 fill.

—x— Nagyerdemű vevő közönség becses figyelmébe ajánljuk Nádler Lajos (Arad, Andrássy-ter 16. sz.) dusan felszerelt női és férfi divatruházát, és különösen karácsonyi nagy különösségeit is, ahol mélyen leszálított, egyszerűen féltárban lehet vásárolni.

—x— A legújabb jószábasú női és gyermek felöltőket legolcsóbban beszerezhetjük a szolid és előzékenynek általánosan ösmert *Schwartzberger* Manó cégnél, kinek Vörösmarty utca 3. sz. alatti kizárólagos női felöltő áruházában az őszi és téli újdonságok nagy választékban már megérkeztek. A cég fenti módorban a t. vevők igényeit minden irányban kielégíteni ezutánra is főfeladatává tűzte ki.

—x— *Parmai ibolya-szappan.* E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcbőrt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcbőrűek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 db. 80 fillér, 3 db. 2 korona 20 fillér. Készíti Szabó Béla pipereszappangyáros, Miskolcon. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógy-áru kereskedésében.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi székelly otthon elnöksége felkéri tagait, hogy a vigalmi bizottság által tervbe vett, január 2-án rendezendő *székelly estély* rendezése, a műsor összeállításának megbeszélése céljából vasárnap délután 2 órákor a Központi-kávéház helyiségben tartando gyűlésre jelenjenek meg.

(=) Az aradi kereskedő ifjuság november hó 7-én rendezett mulatságán felülfizetni sziveskedtek: 10 koronát Riegler József Ede (Budapest), Neuman testvérek, 6 koronát Radó Ignác, 5 koronát Arad megyei takarékpénztár, Arad csanádi gazdasági takarékpénztár, Frank L. András, Färber Lajos, Nagy Sándor dr., Stern József és testvére (Debrecen), Te deschi Viktor, Weisz Mór és fiai, 4 koronát Andrényi Károly és fiai, Aradi ipar és népbank, Eles Armin, Baumann Jánosné (Kétegyháza), Fejér Gyula, Keppich Zsigmond, Osztrák magyar bank, Széchenyi gőzmalom részvénytársaság, özy. Nikodem Jánosné, 3 koronát Bing és Löbl, Demányi József, Rozsnyay Mátyas, Vojtek Kálmán, 2 koronát Arad. polgári takarékpénztár, Dániel Lajos, Faragó Rezsó, Glück Dezső, Hegedüs Gyula, dr. Kell Lipót, Liebermann Lajos, Szalassy Aladár, Pék Ernő, Wallinger József, 1 koronát Breier István. A felülfizetők ezután is fogadják leghálásabb köszönetünket. A rendezőség.

NAPIREND.

December 6. Vasárnap. Róm kath. naptár: Miklós. — Protestáns naptár: Miklós. — Görög-keleti naptár (november 23.): Amfil. — A nap két 7 óra 18 perckor, nyugszak 3 óra 52 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, semmi, vagy kevés csapadék.

December 6-7. Az aradvidéki tanítóegyesület közgyűlése.

December 7. Az aradi zenede Cecilia-ünnepélye (Központi szálló.)

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Cholnoky Viktor. [16]

(Folytatás.)

Négy óra alig múlt el, mikor Alfari molnárnak özvegye, az öreg Róza néni ment el a bolt előtt. Donna Oliva boltja nagyon csalogató volt az utcáról nézve. A nyitott felajton át látszottak a friss zöldséggel megrakott nagy kosarak, a tarka gyümölcsök s egészen a háttérben látható volt Giannita szép fejének az elmosódó körvonala. Alfari Róza megállt s beszédbe eredt donna Olivával, csak azért, mert olyan jó volt látni a boltját.

Alfari Róza híres volt arról, hogy örökké sopánkodik, a szája panaszszal van tele. Most is jajgatott, hogy jövő éjjel egészen magában kell utaznia Cataniába.

— Milyen szerencsétlenség — jajgatott, — hogy a postakocsi csak tíz órákor ér Diamanteba. Az uton bizonyosan elalszom s még utóbb ellopják a kis pénzem. S mit csináljak éjféli után két órákor Cataniában?

Ekkor Giannita hirtelen beszólt a boltba:

— Nem vinne el magával Cataniába, donna Alfari?

Csak úgy tréfából kérdezte, feleletet nem is várt.

De Alfari Róza belekapaszkodott a szavába:

— Szent Isten, édes lányom, elkisérnél? —

— szólt. — Igazán velem jönnél?

Giannitának egészen kigyuladt az arca az örömtől. Kijött a boltba:

— Hogy akarok-e? — szólt. — Hiszen tizenkét év óta nem voltam Cataniában!

S Alfari Róza gyönyörködve nézett a leányra. Nagy, erős teremtés volt, szeméből csak úgy ragyogott az élet, az ajkán gondatlan mosolygás ült. Pompás utitárs lesz!

— Készülj fel, gyerekm, — szólt az öreg.

Másnap Giannita már Catania utcáin járt-kelt. Egész nap a keresztkomájára gondolt. Olyan csodálatos hangulat fogta el, hogy most itt volt a közelében. Giannita szerette a kis komaasszonyát, nemcsak azért, mert szent János parancsolatát követte. Ugy bálványozta azt a selyemruhás kis leányt, mint a legszebbet, akit valaha életében látott. Valósággal istenisztette.

Csak annyit tudott a komaasszonyáról, hogy még nem ment férjhez és Cataniában lakik. Az anyja meghalt; a kis signora nem akarta elhagyni apját, hanem ott maradt a házában gazdaszonykodni.

— Valahogy módját kell ejtenem, hogy megláthassam, — gondolta Giannita.

S valahányszor elegáns fogatot látott, azt gondolta:

— Lehet, hogy a komámasszony ül benne.

S megbámulta a bennülőket, hogy nem hasonlít-e valamelyikük ahoz a fűrtöshaju, nagy szemű kis leányhoz.

A szive viharosan kezdett dobogni. Annyit gondolt mindig a komaasszonyára. Ő maga sem ment még férjhez, mert egy fiatal, Alagona Gaetanó nevű képfaragó tetszett neki, az pedig sohasem mutatott olyan szándékot, mintha el akarná venni. Giannita sokszor haragudott azért rá s nem a legkevésbé bosszantotta a dolgban az, hogy a komaasszonyát sohasem hi-hajja majd meg az esküvőjére.

Büszke is volt a komaasszonyára. Különb-nek tartotta magát a többinél, hogy ilyen előkelő komája van. Ha most, hogy itt van a városban, felmenne hozzá, az fényt árasztana az egész utazására.

Amint így gondolkozott és töprenkedett, egyszerre futva jött végig az utcán az ujság-áruló gyerek.

— Giornale da Sicilia! — kiáltotta. — Affare Palmeri! Oriási család!

A nagy Giannita nyakon fogta a fiut, mikor előtte szaladt el:

— Mit mondtál — kiáltott. — Hazudsz, hazudsz!

S csaknem megverte a fiut.

— Vegye meg az ujságot, signora, mielőtt megverne — szólt a fiu.

Giannita megvette az ujságot s olvasni kezdte. Rögtön megtalálta A Palmeri pöréről írt cikket.

„Mivel az ügyet ma tárgyalják, — írta az ujság — szükségesnek tartjuk újból elmondani az esetet.“

Giannita belemerült az olvasásba. Olvasott, olvasott, míg meg nem értette mit olvas. Nem volt izom a testén, mely el ne kezdett volna reszketni, mikor végre megértette a dolgot.

Komaasszonyának az édesapja, akinek nagy szélei voltak, teljesen tönkre ment — mindezt elpusztította a filoxera. S ez volt még a legkevesebb. Elköltött olyan pénzeket is, melyeknek kezelésével jótékony egyesületek bízták meg. Elfogták s a főtárgyalás mára volt kitűzve.

Giannita összegyűrte az ujságot, földhöz vágta s lábbal taposott rá. Jobbat nem érdemel, ha ilyen hírt hoz.

Aztán egészen leeresztette le a fejét, hogy ilyen kell megérnie azon a napon mikor tizenkét esztendő után először teszi be a lábát Cataniába.

— Szent Isten! Nem szándékosan történt ez így?

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktörzs.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 5.

Céltörzs. Buzakinálát mérsékelte, vételkedv korlátozt. Kedvező irányzat mellett 22,000 métermázsza került forgalomba, közben néhány fillérrel drágább árákon. A többi gabonának kedvezők. Időjárás esos.

Kéztörzs. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 5. Liverpool $\frac{3}{8}$ magasabb.

Borsos 10 órákor:

Buza 1904. áprillisa	7.70 — 7.71
Buza 1904. októberre	7.57 — 7.59
Rozs 1904. áprillisa	6.60 — 6.61
Zab 1904. áprillisa	5.49 — 5.50
Tengeri 1904. májusra	5.18 — 5.19
Repce 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

Cárta 5 órákor:

Buza 1904. áprillisa	7.70 — 7.71
Buza 1904. októberre	7.57 — 7.59
Rozs 1904. áprillisa	6.61 — 6.62
Zab 1904. áprillisa	5.49 — 5.50
Tengeri 1904. májusra	5.20 — 5.21
Repce 1904. augusztusra	11.75 — 11.85

TÖRVENYKEZES.

§ Csalás egy pécskai ingatlannal. A temesvári törvényszék tegnap *Ordódy Mihály magyar-pécskai* lakost, egy, a bíróságok előtt sokszor megfordult, hirhelt csalót vont felelősségre hitelenzési csalás miatt. Ordódynak szüksége volt pénzre és ezt a következőképen szerezte meg. Van egy távoli rokona, akit szintén Ordódynak hívnak s Vingán lakik. Ennek van Pécskán egy nagyobb földbirtoka. Ordódy Pécskán szerzett magának erről a birtokról egy telekkönyvi kivonatot és ezzel Temesvárra ment, ahol *Szímeth* András pénzügynökhez fordult, akinek közbenjárásával a temesi agrártakarékpénztártól sikerült hatezer koronás kölcsönt felvennie. A csalás azonban csakhamar napfényre került, és a bank följelentette Ordódyt. Tegnap volt *Gerdánovics* Sándor táblabíró elnöklété alatt ebben az ügyben a főtárgyalás, a melyen a megkárosított bank képviselőtében *Gyika* Imre ügyvéd jelent meg. A tárgyalás során *Szímeth* András, valamint segédje, *Sándor* Antal ellen is merültek fel terhelő adatok, a miért a bíróság *Racsov* Lehel ügyész indítványára a vizsgálat folytatása végett az ügyet elszopolta.

§ A kis zombori sikkasztás. Ez év március havában nagy sikkasztásnak jöttek nyomára a kyszombori hitelszövetkezetnél. Az intézet könyvelője, *Bacsó* Sándor tanító, mintegy 70,000 koronával károsította meg a szövetkezetet hamis kötvények alapján. A sikkasztás ügyében most itélkezett a nagyikindai törvényszék s miután

a sikkasztásban egyedül Bacstól találta bűnösnek, két és fél évi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, ellenben Váradi János pénztárost a vád és következményei alól felmentette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi december hó 9 ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

25. A tanács előterjesztése a folyó évi október hónapban elő és leirt állami adók után közszolgálati adónak, elő és leírása tárgyában. 26. A tanács előterjesztése Csordás Antal, Söfalvi Györgyné, Szemlakán Szavetka, Borbély József, Pollák József, Philip Ruppert, Juhász István, Nedelkó Péter, Szuparits Antal, Pécskán György, Mairovitz Mór, Probst Mihály, dr. Ludwig István, Lammert Ferenc, özv. Marx Adolfné, Barcza István, Balogh Istvánné, Andrányi Károly, Aradmegyei gazdasági egyesület, Neuman testvérek és Konez Istvánné közszolgálati adómentessége tárgyában. 27. Süss és Friedmann budapesti cég ajánlata a szikviz fogyasztási adó szedési jogának bérbevétele iránt. 28. Bloch H. cég kérvénye a város részére szükséges nyomtatványok szállási árára nézve kötött szerződésnek 3 évre való meghosszabbítása tárgyában. 29. A tanács jelentése a város részére 1904. évben szükséges fenyő és tölgyfa és világítási anyagok szállítása iránt tartott árlejtések eredményéről. 30. A tanács bemutatja a vízvezetési viz megvizsgálására vonatkozó szakvéleményt. 31. A tanács jelentése a főúton lévő keramit utburkot fentartására vonatkozólag. 32. U. az. a városi szegények házában elhelyezett és a rendőrség által letartóztatott egyének részére 1904. évben szükséges kenyér szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről. 33. Gruber Ede kérvénye a színház épületben bérelt lakás bérletének meghosszabbítása iránt. 34. A tanács jelentése a jövő évben szükséges üveges munkák elvállalása végett tartott árlejtés eredményéről. 35. A tanács jelentése a Weitzer János féle hagyatékban talált zágrábi ház tulajdonjogáról való lemondása tárgyában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. I. M. Bodzás. Hogyan fogadja el a hölgy az éjjeli zenét és hogyan fejezze ki a kórosát? Szabatos választ erre nem lehet adni. A troubadur-romantika szabályai szerint, melyek azonban a viszonyokhoz képest nem mindig találhatnak alkalmazást, a hölgy egy gyufa meggyújtásával szokta kifejezni a köszönetét. A viszonyok, melyek mellett ez a szabály nem találhat alkalmazást, különféleképpen lehetnek. Lehet, hogy az illető hölgy egyáltalán nem talál gyufát. Vagy pedig az éjjeli zenét nem is hallja, vagy kétségben van aziránt, hogy neki szól-e. Arra a kérdésre, hogy miképpen adjon kórosát a hölgy, nehéz a felelet. Nehéz azért, mert ilyenre még nem volt példa.

B. R. Gyulavári. A kórházi költségeket nem kell okvetlenül megfizetni. Kérje a belügyminisztert, hogy vegye át a költségeket az országos betegápolási alap terhére. Ezt azonban csak akkor teszi meg a miniszter, ha beigazolást nyer, hogy vagyontalan, és inga lana oly csekély értékű, hogy ennek jövődelméből nem tudja megerőltetés nélkül kifizetni. Különböző részletekben is fizethet. Ezt kérelmére a vármegye közigazgatási bizottsága bizonyára megengedi.

A. Z. Arad. Sorsjegyei nem nyertek.

Érdeklődő. 1. Az utlevél kiállításáért nyolc koronát kell fizetni. 2. Körülbelül egy hónap alatt.

H. S. Arad. A kérdözött lap címét nem tudjuk.

IDEGENEK ARADON.

— December 4. —

Fehér Kereszt szálloda. Gróf Zichy Géza birtokos Budapest. — Hollaky Imre birtokos Déva. — Melczér Tibor mérnök és neje Budapest. — Perkö Ottó utazó Bécs. — Kaiser János utazó Bécs.

— Biró Károly birtokos Nagyhalmagy. — Koppel Gus. táv utazó Bécs. — Várnai Jenő utazó Beocsin. — Eckstein Arnold utazó Budapest. — Buchsbaum József utazó Bécs. — Kunetz Izidor kereskedő Szabadka. — Mesinger József utazó Bécs. — Tolgy Lajos magánzó Budapest. — Fülöp Géza ügyvéd és neje Borosjenő. — Krausz Gyula utazó Budapest. — Eiferman Zsigmond utazó Bécs. — Weisz Miksa utazó Bécs — Mikes Mór magánzó Budapest. Vas szálloda. Schweiger Lipót kereskedő — Kemény Adolf utazó Budapest. — Grosz Mor utazó Bécs. — Grünwald Ödön utazó Prosnitz. — Meitner József utazó Bécs. — Körbl József kereskedő Budapest. — Révész József utazó Bécs. — Kohn Mór utazó Budapest. — Balogh Ignác utazó Bécs. — Stern Jakab utazó Bécs. — Steiner Imre utazó Budapest. — Schwarcz Jenő utazó Budapest. — Rosenblum Márk utazó Bécs. — Ungár Gyula utazó Bécs. — Trailesku N. esperes Kiskisbonyád.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi december hó 6-án:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árákkal:

Forgószél kisasszony.

Büszkes bohózat 3 felvonásban. Írták: Kratz és Stobitzer. Fordította: Beőhy László.

SZEMÉLYEK:

Table with names and roles: Paul Roland, Bónis Lajos, Blanche, neje, Almásy Lola, Aurélie, neje, Bácsné, Serignan, Könyves J., Lehardieu, Békés Gyula, Dubois, Fűredi J., Claire, neje, Pajor Agnes, Benoit, káplár, Simon Jenő, Gaston, fiuk, Sarkadi A., Charlotte, Göcz Aranka, Lianne, Rózsa Lili, Milli, S ilassy J., Ravelin, Mariházi M., Egy ór, Juhai József.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 67. sz. Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

Roland mester.

Opera 3 felvonásban, egy változással. Zenéjét és szövegét írta: Zichy Géza gróf.

SZEMÉLYEK:

Table with names and roles: Roland mester, Bejczy Gy., Damoiseau, Juhász S., Yvette, Singhoffer V., Az igazgató, Für di J., Parblenne, Répásy G., Ninon, Föti Frida, Levelesol, Békéssy Gy., Irma, Fekete A., Beauvieux, Németh J., Colette, Szilassy J.

Kezdete este 7 órakor.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

Table with train schedules for ARADROL, ARADRA, Erdélyi fele, Erdélyi felől, Temesvár felől, Temesvár felől, Szeged felől, Szeged felől, Brád felől, Brád felől.

Motormentek

Table with motor routes: Arad-Városháza és Mezőhegyes között, Arad-Uj-Szent-Anna-Kétegyháza között.

Henneberg-selyem csak a gyárból direkt feleke, fehér vagy színes 60 krtól 11 frt 35 krig méterje, blousoknak és uszályos ruháknak, bérmentve és elvámolvá házhoz szállítva Dus mintaválaszték azonnal. — Henneberg selyemgyára, Zürich. 2742

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.) Városi és megyei telefon: 385.

Alkalmi vételek!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy néhány nagyobb könyvtár vétele folytán óriási mennyiségű díszműveket, regényeket és ifjúsági iratokat csaknem teljesen új állapotban, szintugy átjatszott hangjegyeket is meglepő olcsó áron árulok. Több ezer kötet francia, angol és olasz mű is igen jutányosan kapható.

Újdonságok a könyvpiacra!

Gáspár: Hét év a tengeren. Mikszáth: Almanach 1904. Ex-lex naptár 1904-re. Darday: Közigazgatási törvénytar. Jókai: A hol a pénz nem isten. Bánffy: Nemzetiségi politika stb. stb.

Dísz-levélpapírok legnagyobb választéka; Divatos különlegességek. Igen olcsó árak! Minden vallású imakönyvek gyönyörű kivitelben, bámulatos olcsó áron. A legkedveltebb naptárak nagy választéka. Előjegyzési naptárak rendkívül jutányos áron. Iró- és levelepapír dus választékban. Posner-féle üzleti könyvek teljes bizományi lerakata gyári árak mellett. Képes levelezőlapok nagyban és kicsinybeni árusítása. Mindenféle festészeti kellékek; valódi düsseldorfi olajfestékek, paletták, a legjobb belga festővászon. Olaj és akvarell festékek egész felszerelése kazetákban. Festőminták nagy választéka. Ugy eladásra, mint kölcsönzésre.

Ramek rémeszetek és olajfestmények a legbirtosbb mesere-től kerettel és keret nélkül. Igen jutányos árak! Papírkertek. Egyes könyvek, valamint egész könyvtárak méltányos áron való vásárlása, szintugy könyvtárak legelőnyösebben való be rendezése és kiegészítése.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden újdonság kapható. Az új egyesített teljes magyar kölcsönkönyvtári jegyzék

megjelent

és 40 fillérért kapható. Felkérem a t. bérletimet és olvasómat, hogy régi magyar jegyzéküket elküldeni sziveskedjenek, hogy annak ellenében az újat díjmentesen adhattam.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

mely szintén az összes újdonságokat tartalmazza. 257 oldalos zenemű kölcsönjegyzék ára 40 fillér. Előzékeny és pontos kiszolgálás úgy helyben, mint vidékre.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

NYILTTÉR* Nyilatkozat.

A Nagyszebeni földhitelintézet az Aradi Közlöny f. é. november 27-éről szóló és 278 számú kiadványában az apró hirdetések közt 2468 sz. alatt megjelent „Berger József aradi irodája” című hirdetésből kifolyólag ezennel közhírré teszi azt, hogy nevezett cég a Nagyszebeni földhitelintézet képviselőjével nem bir, hanem csakis a hozzáforduló kölcsönkérők megbízásából közvetít kölcsönöket.

A Nagyszebeni földhitelintézet igazgatósága meghízásiából:

2764

Szücs F. Vilmos.

Berger József cég mai nyilttéri közleményére válaszul a következő: En nem nyilatkoztam ellene, hanem a nekem tulajdonított nyilatkozatot szövegintézet a Nagyszebeni Földhitelintézet igazgatósága küldte hozzám azon megbízással, hogy azt az összes aradi napilapokban az ő költségükön 3 szor jelentessem meg; ezen megbízás előmutatása mellett adtam a közleményt a lapoknak át.

Ha Berger József urnak ez ellen kifogása van, úgy végezze ezt a Nagyszebeni Földhitelintézetel el, a ki olyan merész volt az ő képviselői létezését megcáfolni; én azonban hagyom békében, mivel én nem nyilttérezésből, hanem szerény munkám jövedelméből élek, mert nem vagyok azon irigylésre méltó helyzetben mint ő, hogy egyedül a közjó érdekében minden díjazás nélkül dolgozhassam.

Aradon, 1908. december hó 5-én.

Szücs F. Vilmos.

A fűtési idény beálltával ajánlunk elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszenet,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

légszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmertve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszénél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz faszén,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.
Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.
Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

* Az ezen rovat alatti közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Elite kávéház étterem és cukrázda

Asztalos Sán orvosa 6-7.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy az ELITE kávéház mellékhelyiségében egy

minta-étkeзде

lett berendezve, hol egész éjjel és nappal friss meleg ételek lesznek kiszolgálva mérsékelt árak mellett.

Havi étkezések jutányos árak mellett elfogadtatnak.

2784

Kiváló tisztelettel

LÓWY IGNÁC.

Pöstyén

csúsz, köszvény,
töcsias, exsudatok
speciális leghíresebb
gyógyhelye.

Prezp.: a fűrdőigazgatóság

Téli kúra
kényelmesen a fűrdő-
intézetben.

Házi kúra
az iszappal házi orvos
kezelésében.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Klemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

Most jelent meg Magyar nemzetiségi politika

Írta: Bánfi Dezső báró.

Bolti ára 1 korona.

Dárdai Sándor

Közigazgatási

Törvénytar

3-ik legújabb (1903. évi) kiadása.

10 kötet ára **120 korona.**

Kapható:

INGUSZ I. és FIA

könyvkiadóhivatalában Aradon,

Weltzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám: 517.

A helyben december hó folyamán megnyíló egyéves önkéntességre előkészítő tanfolyamra szíveskedésből jelentkezések elfogadtatnak.

A tanfolyam esti órákban lesz, és ez a magán hivatalnokoknak különösen előnyös.

Tankönyvjegyzék ezen tanfolyamra cégünk birtokában van.

A könyvek állandóan raktáron vannak.

Berlini...
MATTONI...
GISSHÜBLER
KIVÁLTÓ...
A fűtőkőszén...
A fűtőkőszén...
A fűtőkőszén...

2060

Aradi vonós négyes

Unger Mór, (I. hegedű), Leitner Kálmán, (II. hegedű, szíves közreműködésével), Sparber Frigyes (viola), Mütter Müller József (gordonka)

kedden (ünnepe), december 8. d. n. 6 órakor

a Központi Szálloda hangversenytermében rendezendő első

kamara zene-estélyének

MŰSORA:

- Haydn: Vonós négyes D dur (Pacsirta négyes.)
a) Allegro moderato, b) Adagio cantabile, c) Menuetto (Allegretto), d) Finale (Vivace).
- a) Loewe: „Erikönig”
b) Schumann: „A két gránátos”
Zongorán kíséri: Weichhart Aurora, ének-tanár.
- Grieg: „Vonós négyes g-moll. op. 27.”
a) Allegro molto ed agitato, b) Romanzo (Andantino, Allegro agitato), c) Intermezzo (Allegro molto marcato, piu vivo e scherzando), d) Finale (Presto al Saltarello).

MERCUR

váltóüzleti részv. társ.

BUDAPEST, V., Fűrdő-utca 3. sz.

BANKOSZTÁLY.

SORSJEGYSZTÁLY.

VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztályosorsjáték főeljárásító helye. 2558

Sorsjegyek oszloki havi részletfizetésre; előnyös sorsjegytáraságok.

Sorsjegyzételezés: legelőször díjazás kiváratra bérmertve.

Rövid leírás: MERCUR, Budapest, Fűrdő-utca. Részletfizetés: 1,000.000 kor.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepp nap d. n. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidékre könyvvezetőt és levelezőt, aki szesznyakkereskedésben már alkalmazásban volt s az utazásban is némi jártassággal bir, 1904. március 1-ére.

Aradi bornagykereskedés részére a magyar és német nyelvben és levelezésben jártas irodatisztót.

Aradi liszt- és kenyér-üzlet részére szakképzett ügyes segédet.

Vidéki kézmű-árú üzletbe a paraszt-árú cikkekben jártas, magyarul, németül és románul beszélő segédet.

Aradi irada részére délelőtt 9—1-ig való alkalmazásra szépírásu fiatal gyakornokot.

Vidéki kisebb vegyesárúüzlet részére fiatal ízr. segédet, aki románul tud.

Aradi játék-árúüzlet részére ügyes, fiatal segédet

Vidéki női divatárú üzlet részére a magyar, német és román nyelvben jártas segédet.

Vidéki fogyasztási szövetkezet részére a fűszer- és vegyes szakmában jártas üzletvezetőt, 1000. korona óvadékkal.

Vidéki fűszer- és vegyes-üzlet részére fiatal románul tudó segédet, kezdő fizetéssel.

Több rőfös- és vegyes árúüzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Üzletvezetőnek, vagy első segédnek a bőr-árú szakmában kiválóan jártas egyént, aki ily minőségben elsőrangú üzletben működött s önálló borkereskedése is volt, magyarul, németül, szerbül és románul beszél.

Intl. ügyes női alkalmazottat, aki a fővárosban hosszabb ideig alkalmazva volt, iradatisztnek, vagy pénztárhoz.

Felső kereskedelmi iskolai erettségűt, a magyar német és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyakornokul.

A fűszer- és vegyesárú szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLO OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
elnök. titkár.

Központi divatáruház

Deutsch Testvérek

Arad, Minorita-palota.

Nagy

Selyem és gyapju

OCASSIO!

Ruhakelmék

és divatselymek

I koronától

feljebb

míg a készlet tart.

Központi divatáruház

Deutsch Testvérek

Arad, Minorita-palota.

Stiászny József

kaptala és sáma készítő

Aradon, Andrassy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület.)

Kitüntetve 1901. és 1902. évben.

Ajánlja magát mindennemű kaptala és sáma készítésére pontos kiszolgálás mellett. 14 év óta fenálló üzletem tanuskedik jó hírnevemről. Pötörökvesem: ve-vőimet a legjobb anyagból készült áru val jutányos árak mellett kiszolgálom. 23!



LIQUEUR

BENEDICTINE

DE
L'ANCIENNE ABBAYE
DE FÉCAMP

Mindenütt kapható.

A

BIKAVÉR

LIKÖR

TISZTA BORPÁRLAT,

ENNÉLFOGVA
ÉTVÁGYGERJESZTŐ ÉS GYOMORERŐSÍTŐ.
GYÁR:
KLEIN JÓZSEF és ADOLF, BUDAPEST
TÖRVÉNYESEN VÉDVE.

2360

VÁSÁROLJON

ÜGYVEDJELŐLT

SORSJEGYET
1273 NYEREMÉNY

20.000 KOR

KERÜL KISORSOLÁSRA
és (EGY) KORONÁÉRT

10.000 KOR

FÖNYEREMÉNY NYERHETŐ
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK

1903. DECEMBER 31-ÉN

HUZÁS: 1903 DECEMBER 31^{ÉN}

SORSJEGY ÁRA 1 KORONA.

SORSJEGY ÁRA 1 KORONA.

2761

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéét használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávéét«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávéét, a azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Ára csomagonként 30 fillér.
500 gramm.

Kathreiner-féle
Kneipp maláta kávé
egész szemekben.
Kathreiner-féle maláta kávé,
München.

800

TELJESEN PÓTOLJÁK

a francia cognacot

gróf **KEGLEVICH ISTVÁN** utódai

hirneves promontori cognac-gyár

(alapítva 1852.)

mindenütt kapható gyártmányai

Központi iroda és gyártelep: **Budafok.**

Az aradi zenede tanárai által

1903. december 7-én esti 7 és fél órakor
a Központi szálloda nagytermében tartandó**Cécilia-ünnepély
műsora:**

1. I. Ének-kar: 1. *Gyulai E.* Szeresd a hazát.
2. Olasz dal. A hegytetőn.
2. *Vieux temps:* Fés moli, hangverseny darab, hegedűn előadja *Budits Mátyás.*
3. *Abrányi Kornél:* Merengés a pusztán. Zongorán előadja *Kaletzky Vilma.*
4. a) *Szabados B.* Feledés (Vörösmarty M.)
b) *Schubert F.* Az én helyem (Rellstab) énekli *Havancsák András.*
5. *Magyar Abránd.* Cimbalmom előadja *Purcsi János.*
6. *Beliczay Gy.* G-moll vonós-négyes op. 21. I, hegedű: *Budits M. II.* hegedű: *Geisz Sándor.* Viola: *Zoltai M.* Cello: *Dáni János.**
7. II. Ének-kar: 1. Nápolyi dal.
2. *Bognár:* A fecske.
3. Magyar dal: Ott a hős lombok...

Az ünnepély után táncz!

Helyárak: Számozott ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona. — Kezdeté 7 és fél órakor este.

Jegyek kaphatók RETHY L. és FIA üzletében és az estélyen a pénztárnál.

KRISPIN JÓZSEF,

igazgató.

BUDITS ADÁM, BUDITS MÁTYÁS, FERCH ÖDÖN, KALETZKY VILMA, PURCSI JÁNOS, SCHLEISZNER AMALIA, UBL FERENCZ, ZOLTAI MÁTYÁS tanárok.

A tiszta jövedelem az aradi zenede szegénysorsu növendékei taníttatására fordítatik.

*) DÁNI és GEISZ választmányi tag urak szívessegéből működnek közre. 2782

Karácsonyra alkalmi vételek

ifjúsági iratok, mesés könyvek és dísművek teljesen új állapotban

félárban!

Újévi és karácsonyi ajándékoknak a legvonzóbbaknak bizonyult

Diaphanie

remek üvegre festett ablakdiszek, virág- és szentképek fémkeretben. Ennek sikerült utánzata átlátszó papirkivitelben

mesés olcsó árban!

A legdiszesebb levélpapír, szép finom dobozokban, a legválogatottabb minőségek és színnyalatokban.

Olcsón!

Divatos papír, fém, bőr és celluloid különlegeségek!

Színes lámpaernyők, művészi kivitelű emlékkönyvek, író és itatós papír mappák — Képes levelezőlap albumok beszerzési áron!

Festő-minták, legbiresebb mesterek után egy eladásra, mint kölcsönzésre.

Imakönyvek

gyönyörű kivitelben bámulatos olcsó áron! — Irodai cikkek kitünő minőségben.

Nagybani vásárlásoknál, iskolai és papíráruknál gyári árak!

**Aradi első legnagyobb 75.000 kötetes
kölcsönkönyvtár!**

Minden — évek hosszú során át megjelent — jobb mű raktáron van. Könyvtáram hézagtalan egészteképez, tökéletességben utolérhetlen, minden fővárosi könyvtárral felveheti a versenyt.

Előfizetési árak helyben:

Havonként tetszés szerinti kicseréléssel K. 120;
a tanuló ifjúságnak csak 80 fill.Vidéki t. előfizetők kívánatra 5 kilós csomagként szintén tetszés szerinti kicseréléssel körülbelül 20—25 könyvet havonként 3 kor.
Kisebb küldemények megállapodás szerint.Jegyzékek postán bérmentve.
Kiváló tisztelettel**Krausz Paulin**

kölcsönkönyvtára, könyv-, zenemű és papírkereskedése

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

719—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árveház részére 1904. évben szükséges sertésbuz, zsír és sertésaprólék szállítása iránt folyó évi december hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Sertésbuz és aprólék kilogrammonként 1 kor. 34 fill. II. Sertészsír kilogrammonként 1 kor. 64 fill.

Bánatpénzülléteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1903. évi november hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k
aljegyző.**Egy földbirtokos írja:**

Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria B. Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az Ön Wilhelm-féle antiarthritis anti-reumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debreczenbe, Szathmáry Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen. 1664 házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát, mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Önt, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvéttel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti címet emlékezetembe hozni és kérni a gyors megküldést.

Tisztelettel

Liszky Ferencz, földbirtokos.

Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és droguerákban.

Aradon főraktár: Földes Kálmán és Hájos Árpád gyógyszerárakban. 1569—VI.

1 csomag 2 korona, 1 postaküldemény 15 csomag tartalommal 24 korona bérmentve, bármely magyar postaállomásra szállítva.



17891—1903. khsz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad szab. kir. város iparhatósága és az aradi járás főszolgabírói hivatala, mint I-ső fokú iparhatóság mellett működő iparhatósági megbízottak választására jogosító iparosok és kereskedők névjegyzéke a kapitányi hivatal iparügy osztályán 1903. december 1-től 1903. december hó 15-ig mindenkori a hivatalos órák alatt betekinthező, s az az elleni netáni jogorvoslatok december 20-ig ugyanott írásban benyújthatók.

Arad, 1903. évi november hó 28.

Sarlet,
főkapitány.**Egy csoda hangszer!
a Trombino.**

Tanulás és hangjegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legszebb dalokat, tánczdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böse, Beim Souper, Radezky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu, kitünő és elegánsan kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kürtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hangjegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mutaiságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocs- vagy gyalog-kirándulásoknál, csónakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánczhoz vagy énekisérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalma daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickelézéssel 9 dallal 3 frt 50 kr. II. minőség finom nickelézéssel 18 dallal 6 frt 50 kr. Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként 30 kr., a II. minőséghez 50 kr.

Egyedüli szétküldési hely utánvéttel

1018

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 18—976.Arad legnagyobb
óra és ékszerraktára.**DEUTSCH IZIDOR**

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb árban megvétetnek vagy más új tárgyra átcsereleltenek.

—Kéretik kíséreltet tenni.—

Tájékoztató

az ország legnagyobb

Karácsonyi Tárlatáról

Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadság-téren.

Kétségbevonhatatlanul tény, hogy Porter Vilmos Nagy Áruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelíthetné! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok is eltörpülnek mellette!

Porter karácsonyi tárlatán a legexclusivább körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről is gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű 1 koronás osztály Porter Vilmos Nagy Áruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Csengettyű-kocsi
Bohócsos állat
Báránka valódi gyapjuval
Tűzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fényezett ló
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festékdoboz
Képes kockajáték
Vonat
Nagy faéplő-szekrény.
Laterna-Magica
Ólomkatonák
Nagy köépitő-szekrény.
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek-hegedű
Húzó-harmonika
Gyermek-czitera
Legnagyobb fém-trombita

Gyermek-dob
Nickel trombita
Gyermek-zongora
Szájmuksika nickelből
Tamburin
Celuloid-kürt domborművel
Karikalövő pisztoly
Gyermek-puska
Gyermek-kard
Huszár-csakó
Óthang trombita
Ötözött babák
Gummi-babák
Bádog játék-csoport
Valódi francia bábé
Beszélő baba
Mosdó készlet
Teljes konyha-berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán-szerviz
Baba-konyha
Baba-butorok
Diszes tűzhely
Hinta fiucska
Nagy számoló-gép
Harang és kalapács
Sakkfigurák

Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny-játék
Dominó-játék
Önműködő gőzös
Gyermek-hinta
Seprő-készlet
Uzsonna-szelence
Lombfűrész készlet
Zenélő-doboz
Finom-gyermek-csörgő
Öntöző kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerekpáros
Bőrorosorok
Kávédaráló
Játék-kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba-diván
Vizben uszó állatok
Mángorló-gép
Fa-kredencz
Ékszer-tartó csiszolt üvegből
Levelező-lap album
Diszes tükrök

Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunka kosár
Faldiszek
Tűtartó gyümölcs formában
Fa és fémkeretek
Bőr kézi-táska
Legfinomabb bőr-erszények
Levélpapír dobozban
Email-tálcák
Email gyufatartó szivarvágóval
Nickel gyertyatartó gyufatartóval
Majolika gyertyatartó brouccal
Szines és fehér kancsó
Majolika tálca
üveg- és nikkel cukortartó
Porcukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Fogpiszkáló tartó
Eczet és olajtartó
Fűszer-szekrény
Legyező
s ezer meg ezer itt külön
föl nem sorolható tárgyak.

Magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

40597/903. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

Veteményezési anyagokra.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az 1904. évben szükséges alábbi anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok következők: 1400 kg. fűmágyvegyülek lejtőkre és 837 kg. fűmágyvegyülek diszkertek fentartásához.

Ezen mennyiségek nem fix mennyiségek, hanem csak tájékozással szolgál és tartozik szállító a tényleges szükségletet — mely a fenti mennyiségeknél lehet korlátlanul több vagy kevesebb — szállítani és pedig az időnkint kiadandó megrendelési levelekben kitűzendő határidő alatt.

Az anyagokra vonatkozó részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használandó, az üzletvezetőség anyag beszerzési osztályánál (I. d.) Budapest, Külső Kerepesi ut 2-iv házcsoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek.

Az ajánlat 1 koronás magyar bélyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékon „Ajánlat a 40597/903. sz. hoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1903. évi december hó 10. éj déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához betervezendő.

Elkészve beadott vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott értéknek 5%-a teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a pályázati határidőt megelőző nap déli 12 óráig a budapest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál.

Budapest, 1903. évi november hó 9. éj.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, *D. Franz Steiner & Co.* berlini cég készítménye, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve. 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. *Reálisan szolid — nem szélhámos-ság, számtalan köszönő irat.* Ára dobozonként használati utasítással 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre postautalványon küldeni. *Kapható Török József gyógyszeráránban Budapest, 59, Király-utca 12.* 1511

Éz a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló bútorokat potom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uráságoiktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árnban.

Kívánatra házhoz is megyek.

Roth A.

bútorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben) 1471

Promontori bor kapható Világoson

(Aradmegye)

Tamás Jánosnál

220 Hecto,

Tamás Mitrunál

280 Hecto,

Dima Miklósnál

180 Hecto,

Ilin Mitrunál

120 Hecto. 2778

720—1903. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi árveház részére

1904. évben szükséges marhahús, őreg s fiat borjúhús és fagygyú szállítása iránt folyó évi december hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. a marha és őregborju husra kilogrammonként 1 korona 03 fillér, II. a fiatal borju husra kilogrammonként 1 korona 40 fillér, III. nyers fagygyura kilogrammonként 56 fillér.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1903. évi november hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Tanulók

felvétetnek

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja

kitűnően berendezett és jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai munkák gyorsan és pontosan elkészítettnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,

Tánczrendek,

Belépti-jegyek,

Esküvési és eljegyzési

kártyák,

Gyászjelentések,

Üzleti körlevelek,

Levélpapírok,

Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műrás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható.

1691

Pontos és szolid kiszolgálás!

Uj liszt-üzlet.

Tisztelettel hozom a n. e. közönség tudomására, hogy

Tökölly-téren, román egyház épület (volt Huzó-féle helyiségben)

egy vízi- és gőzmalmai

liszt-raktárt**nyitottam.**

Raktáron tartok mindennemű lekvár, dió és mindennemű főzelékeket jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve:

Tisztelettel

2789

özv. Aussprung Jánosné.

989., 1124—13. 1903. V. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró-ság 1903. V. 1083/1. számú végzése által Vazsonyi Gyula és Éde végrehajtató javára, Löwi Ignác 211 kor. 50 fill. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 835 kor. 39 fillére becsült butorok és italokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen összeg kielégítésére.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Arad, Asztalos Sándor-utca 6—7. sz. a leendő eszközlésére 1903. évi december hó 7-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegy zéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cikk 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi november hó 22. napján.

Török Dénes,
bir. végrehajtó.

2787

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb toletteket

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-
utca 2 sz. ajtó 4. 2416

Gazdasszonyok figyelmébe!

Minden takácsmunkát, és rongypokroczok, konyharuhák elkészítését igen jutányos áron elvállalok.

Tóth Bernát,

takács.

2785

FEJSZE-UTCZA 8. SZ.



Flefantcsont

Név-
jegyekkaphatók
Aradi Nyomda
Rtársaságnál.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

2411

ALAPITTATOTT 1890.

Rövid ideig látható**ARADON,**

Nádor-szálló I. emelet 4. számú szobában

a legnagyobb és legerősebb 17 éves átlátszó

Óriás-kisasszony

ALINA kisasszony.

Az újabb idők legnagyobb csodája.

A kisasszony bárkinek a múltját elmondja és jövőt jósol, Lenormand párisi tanár módszere szerint. — **Átutaztában először!** — **Látható naponként 8 óra reggeltől esti 10 óráig.**

Belépti-díj 20 fillér.

2779

Uri hölgyek figyelmébe!

Kitűnő munka és legremekőbb kivitelben készítünk a legújabb divat szerint

házi, kimenő, gyász, színházi és menyasszonyi ruhákat feltűnő olcsó árak mellett.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Keiser Ferencz és nővére

női divat és confectio terme

2497

Aradon, Deák Ferencz-utca 8. szám.

— *Úgyes varró- és tanuló lányok felvétetnek.* —**Feltűnő újdonság!****DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívat.

legjobb valódi francia

1434

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Magy. kir. Államv. Üzletv. Szegeden.

35161—903. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Jassenova és Oravicza állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezen el nyilvános pályázat hirdettetik.

A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át vagyis 1909. évi április 30 ig.

Bárlónak a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: Jassenova állomáson: 1 szoba földszint 25 m², 3 szoba emeleten 52 m², 1 konyha emeleten 9 m², 1 vendéglős konyha 12 m², 2 padlás 157 m², 1 pincze 42 m², 1 jégverem 31 m², III. osztályu étterem 32 m². Elárútatási engedély: I—II. osztályu ét- és váróterem 63 m², perron rész 39 m². — Oravicza állomáson: 1 lakószoba 34 m², 1 cselédszoba 22 m², 1 konyha 26 m², 1 élezkamra 9 m², 1 pincze 34 m², 1 tálaló 10 m², 1 padlás 125 m², 1 árnyékszék. Elárútatási engedély: I—II. oszt. ét- és váróterem 63 m², III. oszt. ét- és váróterem 33 m².

Az egy-egy koronás bélyeggel ellátott és 1. „Ajánlat a m. kir. államvasutak főnt kiirt Jassenova állomása pályaudvarán levő üzletre,” 2. „Ajánlat a m. kir. államvasutak fent kiirt Oravicza állomás pályaudvarán levő vendéglői üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetendő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 19-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnkénél (üzletvezetőségipalota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen átadandó, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség pénztárána 1903. évi december hó 18-án déli 12 óráig vagy személyesen átadandó, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a közös célra szolgáló III. oszt. váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevők-ről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előrt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételül nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi november hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermekruha-telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszt mellett.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Állapított 1845.

Telefon-szám 457.

Szabott árak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Értekezéseket teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József t. Herceg-ut. 22. szám. Telefon szám: 151.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József t. Herceg-ut. 22. szám. Telefon szám: 151.

Tudakozódással kerjük a hirdetés alatti levél számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendőek.

Eszen rovaton minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagnabb betűből 8 fillér. — Csejédellet kerébe vagy csejédellet ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetés: levelezőlapok 50-60 fillérről és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulási helyein.

Akinek

ismeretség híján házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérré, kertészre, kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

eladni kíván bútort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kíván birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsi, lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“ kis hirdetési

rovatát használja.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Andrássy-tér, Minorita-palota

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrássy-tér.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrássy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohányüzletében, Andrássy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Wagongyárban.

Hoffmann József

szerszámkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohányüzletében, Andrássy-tér.

Gyorsírás

Gablersberger-féle német levelezésre rövid időn belül alaposan tanítok. Czim a kiadóban. 2760

Eladó ház,

mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, konyha, pincze, folyosó, minden hozzátartozó melékhelyiségekkel és egy kis kerttel együtt 3400 koronáért eladó. Készpénz 1100 kor. átvehető. Bővebbet a kiadóban. 2348

Fényes jövedelemre

tehetnek szert urak, kik könyvutazással foglalkozni óhajtának. — Ajánlatok „Kazinczy” Könyvkereskedő Részvénytársasághoz Debreczen. József Király-Herceg utca 8. sz. alá intézendők. 2487

Olcsó háztelek

eladó a vasut közelében, Lövész-utczában két telek. Mindegyik 170 □-ól. Tudakozódni lehet Sárosy Istvánnal, Halász-u. 28. 2759

Ügyes ruhavarrónő

ajánkozik házba vagy házon kívül. Czim a kiadóban. 2780

Villany lámpák,

villany és házi csengő teljes felszerelések, néhány darab butor és képek igen olcsón eladók, Boros Béni-tér 15., ajtó 12. 2778

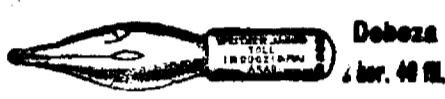
Lakások kiadók!

Boros Béni-tér (Fő-ut) 15. sz. házban egy erkélyes 4 szobás és egy 3 szobás lakás vízvezetékekkel, ugyszintén egy üzlethelyiség azonnal kiadók. Értekezhetni ugyanott a házmesternél. 2777

Magán és rendes

tanulóknak, kik az elemi vagy polgári iskola valamelyik osztályáról vizsgázni akarnak, órát adok. Irodai munkálatokra is vállalkozom. Szíves megkeresések Aradon, Teleky-utca 6. sz. R. J. czimre eszközölhetők.

Weitzer János toll.



Debeza
ber. 40 H.

Nikkelezett aczélból.

Kapható: Ingusz I. és Fiamál.
Telefon 517.

Irodai gyakornoknak

kerestetik jó írásu kezdő fiatal ember. Folyamodványok az iskolai képzettség megjelölésével „Gyakornok” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 2514

Magas jutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházaiban sorjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300-500 korona kereset. Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hirdető” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest. 2317

Forray-utca közelében

nagyobb lakás

három szobával, előszobával, konyhával január vagy február elsejére kerestetik.

Ajánlatok Assael H. és Fia ékszerüzletébe küldendők. 2768

Mindig éles!

Félrelépés kizárva!
kiváló előnye az

eredeti H-patkóknak.

Az utánzatek ellen minden H-patkó az látható gyári védjegyével van ellátva. A vásárlásnál erre ügyeljünk és utánzatek minden utánzatek vissza, mert azok használhatatlanok.

Leonhardt & Co.

Berlin-Schöneberg.

Kérjünk képes levelezőlapot.

Veszerkényviselő Auszria-Magyarország részére: Kaszab & Breuer, Budapest VI.

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és elírás szerint, ugyszintén elvállal javításokat, átalakítást és felvasalásokat a legjutányesabb árak mellett. 1458
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsősorú szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelőmet legszolidabban kiszolgálhassam.

Nagy

arany-, ezüst- és ékszer-javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban létezett Papp Kálmán utóda-féle

aranyműves műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-féle Üveg-udvarba

helyeztem át,

és mint eddig, ugy ezentul is mindennemű javításokat olcsón és pontosan eszközölök, valamint régi törött arany és ezüstneműt legmagasabb árért veszek vagy újá alakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Telefon szám 96.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és újévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

műszerésznel

öt évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legregibb varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 96.

Amely nyemda részvénytársaság könyvnyomdája.

Pusztai és Társa (Budapest, V., Lipót kör-ut 17.) festékével.